

30903

Inv. 20903
Jav. A. 69.174

ROMULUS IONAȘCU

Doctor în litere și licențiat în drept,
Conferențiar la Academia de înalte studii comerciale și industriale.

CONTROL
1916

Terminologia Comercială

1916

CUPRINZÂND

300147

**EXPLICAȚIUNEA CELOR MAI ÎNTRE-
BUNITAȚI TERMENI COMERCIALI CU
:: ARĂTAREA LOR ÎN LIMBILE ::
FRANCEZĂ, ITALIANĂ, GERMANĂ
ȘI ENGLEZĂ**

881HC

BUCUREȘTI

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE **C. SFETEA**

62—64, CALEA MOȘILOR, 62—64

1916

CONTROL 1952

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITARA

30903

1958

RC 424/06

1961

PREFAȚĂ

Lipsa unei terminologii comerciale în limba română, care să cuprindă tot odată și principalii termeni comerciali respectivi din limbile franceză, italiană, germană și engleză, m'a îndemnat să public prezenta lucrare.

La întocmirea acestei lucrări m'am folosit de corespondența germano-franceză a d-lui Werner Kamps, de cea engleză-franceză a d-lor J. T. Dann și F. Courvoisier, de dicționarul comercial al lui Langenscheidt (Dr. Langenscheidt „Kaufmännisches Miniatur Lexicon), de corespondența comercială franceză a lui P. Bréé (Traité de correspondance commerciale II-e partie), de corespondența comercială italiană a lui Gaetano Frisoni (Manuale di corrispondenza commerciale italiana), de marele și importantul dicționar de corespondență comercială în nouă limbi (Lexikon der Handelskorrespondenz in neun Sprachen, erster und zweiter Band, bearbeitet von Antonoff, Bienemann, Boss, Brasch, Cattaneo, Ehrenberg, Huber, Scheck u. a. și de „Manualul bursei“ al lui G. Dracos.

R. Ionașcu

București, 1 Iunie 1916

B.C.U. Bucuresti

C34178

TERMINOLOGIA COMERCIALĂ

A.

Abandonare fr. abandon, ital. abbandono, ger. Abandonierung, engl. abandonment), cesiune voluntară a unui lucru. Abandonare maritimă este actul, prin care cedăm asiguratorului lucrul asigurat pentru a obține valoarea asigurării. În materie vamală abandonare este cesiunea unui lucru, pentru care nu voim să plătim vamă. Abandon de bunuri este cesiunea, ce o face un comerciant, dând bunurile sale creditorilor săi (creanțe).

Abordaj (fr. abordage; ital. approdare; germ. ansegeln, anlanden; engl. landing, tragerea vapoarelor la țarm = acostare fr. accoster); ciocnirea vapoarelor.

Acăpărare (fr. accaparement; ger. wucherischer Aufkauf; engl. buyngup, engro-

ssing, monopoly, speculație care consistă în a cumpăra cât mai multe mărfuri posibile, pentru ca apoi fiind rari să se poată vinde cu un beneficiu foarte mare (acăpărarea este prin urmare un fel de monopol).

Acceptațiune fr. acceptation, ital. accettazione, ger. Acceptation, engl. acceptance), declarare scrisă pe o poliță, prin care ne obligăm a plăti acea poliță. Acceptare prin intervențiune, când angajamentul de plată este luat de o a treia persoană la refuzul trasului și după protestarea poliței.

Acceptant, persoana care a acceptat o poliță.

Accept, poliță acceptată.

Acsiz (fr. octroi, ital. dazio consumo, ger. Accise, engl. octroi), taxă de consumațiune, ce se plătește la bariera orașelor pentru unele

mărfuri, ce se introduc în oraș. La noi astăzi acsizele se percep odată cu taxele vamale.

Achitat (fr. pour acquit; ital. saldato; ger. acquit, bezahlt; engl. received, paid), declarațiune scrisă de desuptul unei polițe, unui bilet, unei facturi, unui cont, etc., prin care se adeverește primirea de bani pentru plățirea unei datorii.

Achizițiune (fr. aquisition, ital. acquisto, ger. Ankauf, engl. buying, purchase), cumpărare de mărfuri.

Acord (fr. accord, acomodement, arrangement; ital. accordo; ger. Übereinstimmung; engl. settlement, agreement), aranjament (învoeală) făcut cu scop de a sfârși o afacere în mod amical (d. ex. la falimente); concordat.

Acont (ital. acconto), plată parțială din o datorie.

Acoperire, (fr. couvrir, ger. Deckung), valoare cu care se plătește o datorie.

Accreditez (fr. accrediter; ital. accreditare; germ. beglaubigen, accreditieren, Kredit eröffnen; engl. to accredit, to introduce, to open a credit in favour of), deschid credit unei persoane.

Accreditivă (fr. lettre de crédit, ital. accreditiva, ger. Kreditbrief, engl. letter of credit), scrisoarea prin care acredităm pe o persoană la o altă persoană.

Accreditat (fr. accredité, ital. accreditato, ger. Accreditierte), persoana căreia i se deschide un credit.

Acționar (fr. actionnaire, ital. azionista, ger. Aktieninhaber, engl. share-holder), proprietarul unei sau mai multor acțiuni.

Acții-promese (fr. action promise, titres provisoires; ital. azioni interinali; ger. Interimsaktien; engl. interim-shares), chitanțe interinale, ce se eliberează acționarilor pentru plățile parțiale, până li se vor da acțiunile definitive.

Activ (fr. actif, ital. attivo, ger. Vermögensmasse, engl. assets), averea unei case.

Ad (lat.), la (d.e. ad comanda=la comanda).

Adjudec, dau prin licitație un lucru persoanei (adjudecate), care a oferit mai mult.

Adresă de necesitate sau *la trebuință* (fr. adresse au besoin, ital. al bisogno, ger. Notadresse, engl. in cas of

need), numele unei firme, ce se scrie pe poliță de trăgător sau de un girant și la care firmă se poate adresa beneficiarul unei polițe, în caz când trasul refuză plata poliței.

Adresant (fr. destinateur, ital. destinatore, ger. Adressant, engl. addressor), cel ce tremite cuiva o scrisoare sau un lucru.

Adresat (fr. destinataire, ital. destinatario, ger. Adressat, engl. addressee), persoana căreia i se tremite ceva.

Acțiune (fr. action, ital. azione, ger. Aktie, engl. share), un titlu ce reprezintă o parte din capitalul unei societăți. Sunt mai multe feluri de acțiuni: 1 *Acțiuni privilegiate sau de fundatiune* (la unele societăți se constituie în folosul fondatorilor un număr de acțiuni, bucurându-se de foloase speciale fie din punct de vedere al dividendului, fie din punct de vedere al împărțirii activului în caz de dizolvare). 2 *Acțiuni de capital* (aceste acțiuni sunt oferite publicului fie pe calea emisiunii „al pari”, adică pe prețul nominal, fie prin vânzare de o supravaloare, care

își ia titlul de primă; în cazul din urmă acțiunile se pun în vânzare de un sindicat sau de un grup de fondatori, pentru cari prima nu este decât un câștig al întemeietorilor societății. Valoarea reală a acțiunilor n'a devenit mai mare, ea n'are decât valoarea efectivă înscrisă în titlu. Statutele societății fixează drepturile acționarilor, cari vor primi după împrejurări o dobândă anuală și un dividend sau numai un dividend fixat în fiecare an de adunarea generală). 3 *Acțiuni de folosință* (când statutele unei societăți prevăd rambursări anticipate pe calea tragerii la sorti sau a unui alt mod de amortizare, atunci se eliberează acțiuni de folosință sau beneficiare în locul celor amortizate. Aceste acțiuni noue n'au dreptul la dobândă, ce este păstrată celor dintâi, ci numai la o parte a dividendului). 4 *Acțiuni inalienabile* (la unele societăți și cu deosebire la societățile de asigurare se păstrează pentru direcțiune un număr de acțiuni, cari trebuie să fie proprietatea directorilor; aceste acțiuni constituiesc ga-

ranția administrațiunii lor, fiindu-le interzis de a le vinde, aceste titluri trec la succesorii lor, în caz dacă se schimbă direcțiunea). 5 *Acțiuni nominative* (la cererea proprietarilor acțiunile pot fi înscrise nominativ. Ele se pot transmite pe calea de transferare, primită de cumpărător, sau prin îndosare. Ortografia numelui și pronumelui acțiunilor nominative trebuie să fie observată cu mare băgare de samă spre a înlătură greutăți în caz de pierdere sau de contestație asupra proprietății titlurilor). 6 *Acțiuni la purtător* (simpla remitere a unui titlu la purtător este de ajuns spre a transferă proprietatea, aceasta este cea mai ușoară formă pentru transacțiuni).

Ad valorem (lat.), după valoare, se întrebuințază cu deosebire în tarifele vamale (d. e. 3% vamă ad valorem = 3% vamă din valoarea mărfii).

Afiș (fr. affiche, ger. Anschlagzettel) anunț, înștiințare.

Affidavit (în Austria și Anglia), declarațiune în scris, drept jurământ, că cupoanele respective aparțin unui

străin spre a nu fi supuse la impozit de venit (ital. affidavit).

Agenda (fr. agenda, engl. diary), libret de notițe.

Agenție (fr. agence, ital. agenzia, ger. Agentur, engl. agency), reprezentanță (d. e. agenția Băncii generale române).

Agent (fr. agent; ital. agente; ger. Agent, Vertreter, Bevollmächtigter, engl. agent), reprezentantul unei case, al unei societăți. Sunt agenți stabili și agenți-voiajori, acești din urmă călătoresc pentru a mijloci afaceri în numele caselor, pe cari le reprezintă.

Agent de schimb (fr. agent de change, ital. agente di cambio, ger. Wechselmakler, engl. stock-broker, bill-broker), persoană care sârvește la bursă ca mijlocitor (intermediar) pentru negocierea efectelor de comerț și a efectelor publice.

Agio (fr. agio, escompte; ital. aggio; ger. Aufgeld, Agio; engl. premium, discount), plusul cursului de schimb, ce se plătește peste valoarea nominală a monedelor. În Italia aurul are 7%

agio față de hârtie (100 de lire aur=107 lire de hârtie).

Agiotaj (fr. agiotage, ital. aggio, ger. Börsenspiel, engl. stock-jobbing, jobbing), speculațiune la bursă, care constă în a vinde valori sau mărfuri, pe cari nu le avem, însă pe cari sperăm a ni le procura cu un preț mic; de asemenea și cumpărarea de valori sau de mărfuri, pe cari sperăm a le vinde apoi cu beneficiu, plătindu-le cu produsul vânzării; operațiuni de burse de un caracter puțin serios și cari se sfârșesc cu plata diferenței, fără a se predă titlurile.

Alăturez sau *anexez* (fr. annexer, ci joint ci inclus; engl. enclosed; ger. anfügen, beifügen, Einlage, Inlage), adaug la o scrisoare polițe, facturi, borderouri, etc. (anexe, acuze, alăturate).

Aliaj (fr. alliage), amestec de metale pentru fabricarea monetelor.

Alonj sau *nadă* (fr. allonge; ital. allunga, coda; ger. Ansetzblatt, Beiblatt, Anhang Verlängerung; engl. rider), foaie de hârtie înădită la o poliță pentru a se continuă girurile (indosamentele).

Ambalaj (fr. emballage, ital. imballaggio, ger. Verpackung, engl. packing, bagging), învâlișul unei mărfi.

Amortizare (fr. amortissement, ital. ammortizzazione, ger. Tilgung, engl. sinking), plătirea succesivă a unei datorii (obligațiunile se plătesc sau se stâng prin tragere la sorti).

Anatocism (fr. anatocisme, engl. compound interest), dobânda dobânzilor capitalizate.

Anexe, polițe, facturi, borderouri, conesamente, ce se alătorează la o scrisoare.

Anuitate (fr. annuité, ital. annuità, ger. Annuität, Zeitrrente, engl. annuity), plată reînnoită în fiecare an și care cuprinde rambursarea parțială a unui capital împrumutat precum și plata dobânzilor.

Anticipație (fr. d'avance; ital. anticipatamente, anticipazione; ger. voraus; engl. in advance), plată făcută înainte (avansuri, pe cari comerciantul le face corespondenților, cari îi tremit mărfuri în comision).

Anulare (fr. annuler, ital. annullare, ger. annullieren

engl. to annul), nimicire. O obligațiune se anulează prin ieșire la sorti în urma unei trageri, iar o poliță prin achitare.

Anonim, se derivă dela grecescul *anonymos* (fr. *annonyme*, ital. *anonima*, ger. *namenlos*, engl. *joint-stock*), fără nume (societate anonimă = societate, în firma căreia nu figurează numele nici unei persoane; firma în astfel de societăți pe acțiuni poartă numele întreprinderii).

Aranjament (fr. *arrangement*, *accommodement*, *accord*; ital. *acomodamento*; ger. *Abkommen*, *Überreinkommen*, *Accord*, *Vergleich*; engl. *settlement*), învoire amicală a unui debitor cu creditorii săi.

Aport (fr. *apport*), partea unui asociat în activul social (cvotă, miză).

Arete (fr. *arrêté* = *bordereau de courtier*, ital. *conto finale*, ger. *Schlussnota*, engl. *contract*), notă de încheiere făcută de către agenții de schimb la bursă = borderou de vânzare la bursă.

Arețare (fr. *arrêter*), oprirea mărfurilor în timpul tran-

sportului spre a împiedecă predarea lor la destinatar, în caz când destinatarul este în încetare de plăți.

Arbitraj (fr. *arbitrage*; ital. *arbitrato*; ger. *Schieds-spruch*, *Berechnung und Vergleichung verschiedener Wechsel-Kurse*), judecată pronunțată de către persoane alese de cei interesați pentru a aplană o neînțelegere; operațiune de calcul, prin care se află calea cea mai bună pentru a trage sau a remite asupra piețelor străine, bazându-ne pe cursul schimbului; vânzarea unei valori de un preț mai rădăcat pen-a cumpără o alta de un preț mai mic, ce dă acelaș venit și aceleași garanții.

Armator (fr. *armateur*; ital. *armatore*; ger. *Ausrüster*, *Reeder*; engl. *ship-owner*), proprietar de vapoare, care înzăstrează o corabie cu tot ce trebuie.

Articol (fr. *article*, ital. *articolo*; ger. *Artikel*, *Ware*; engl. *goods*, americ. *notions*), expresiunea întrebuințată foarte mult în comerț și prin care se înțeleg un produs sau o marfă. Prin articole se înțeleg produsele spe-

ciala ale unui oraș (articole de Paris, de Rouen, de Angoulême, de Annonay), totalitatea obiectelor aparținătoare unei anumite clase de mărfuri (articole de lux, articole de fantezie, etc.) sau destinate pentru un anumit scop (articole de vânatoare, de călătorie, etc.); adeseori este sinonim cu produse sau mărfuri; mai înșamnă și înregistrările, ce se fac în registrele comerciale (articol, post, poziție).

Assortiment (fr. assortiment; ital. assortimento; ger. Sortiment, Zusammenstellung; engl. assortment), colecțiune de mărfuri de acelaș fel.

Atașez (fr. attacher, annexer, ci-joint, ci-inclus; ital. annesso, aggiungiamo; ger. anhängen, verbinden; engl. enclosed), alătur.

Aval (fr. aval, ital. avallo, ger. Wechselbürgschaft, engl. guaranty), angajament scris, pe care o a treia persoană îl ia față de purtătorul unei polițe de a achită suma în caz de trebuință. Avalul se scrie pe act separat sau de multe ori chiar pe polițe în modul următor: „Bun pentru aval”, după care urmează semnatura.

Avans (fr. avance, ital. avanzo, anticipazione, germ. Vorschuss, engl. advance), plată făcută înainte.

Avarie (fr. avarie, ital. avaria, ger. Seeschaden, Havarie, engl. average), pagubă suferită de un vapor sau străcarea unei mărfi cu deosebire în timpul transportului pe mare. Avaria este de două feluri:

1 Avarie generală (mare) sau comună, prin care se înțălege paguba sau cheltuelile extraordinare suferite pentru binele sau scăparea corabiei și a încărcăturii.

2 Avarie simplă (mică) sau particulară, prin care se înțăleg pagubele suferite sau cheltuelile făcute în timpul călătoriei sau numai pentru corabie ori numai pentru încărcătură.

Asigurarea maritimă se poate face cu clauze „franco de avarie”, ceea ce înșamnă, că asiguratul va fi despăgubit de asigurator numai în caz de pierdere totală a lucrului asigurat, altfel nu.

Asigurarea făcută cu clauză „franco de avarie particulară (engl. free of particular average)” înșamnă, că

despăgubirea se va face numai pentru nenorocirile mai mari, cari au produs o pagubă nu mai mică de trei sferturi din valoarea lucrului asigurat.

Asigurarea făcută contra riscului de avarie simplă sau particulară însemnă, că asiguratul va fi despăgubit în orice caz de pierderile, cele va suferi.

Avere (fr. avoir, crédit, ital. avere, ger. Guthaben, engl. credit), bun sau credit, partea contului (cont-creditor), unde se înscriu sumele sau valorile primite dela persoana, pentru care s'a deschis acest cont.

Aucțiune sau *mezat* (lat. auctio; fr. vente publique, mettre à l'enchère; ital. incanto; ger. Versteigerung, Auktion; engl. public sale), vânzare publică de bunăvoie sau judecătorească. În Londra, Anvers, Rotterdam, etc. se vând prin licitație cantități mari de mărfuri.

Aviz (fr. avis, ital. avviso, ger. Anzeige, engl. advice), înștiințare (aviz de sosirea unei mărfi, aviz despre tragera unei polițe, aviz despre creditare).

A dato (lat. a dato, fr. date, ital. data, ger. datum), dela dată (se întrebuintază la polițe spre a se arăta scadența, care este calculată din ziua tragerii, d. e. o poliță trasă pentru 3 luni dela data emisiunii).

A vista (fr. à vue; ital. a vista; ger. bei Sicht, auf Sicht, nach Sicht; engl. at sight), la vedere (poliță trasă a vista; a cărei scadență este la prezentare), 3 zile după vedere (poliță a cărei scadență este la trei zile după vedere, în acest caz trebuie să se aștepte și data acceptării).

B.

Bal (fr. balle, ital. balla, ger. Ballen, engl. ball), pachet mare, marfă împachetată în pânză (colet), în scoarță de arbori, etc.; o măsură veche de socotit pentru hârtie (1 pachet=15 baluri à 10 topuri) și pentru postav (1 bal=12 bucăți de postav a 37 de coți).

Balot (fr. ballot; ger. Bällchen), pachet mai mic.

Basculă (fr. bascule, balançe; ital. bilancia; ger. Wage; engl. weighing ma-

chine, scale), cântare mari în gări, docuri și fabrici, cu cari se pot cântări vagoane încărcate și căruțe.

Balanțare (fr. balancer les livres, ital. chiusura dei libri, ger. Bücherabschluss, engl. balancing), operațiune prin care se soldează toate conturile deschise în cartea mare pentru a cunoaște situația unui comerciant în un moment dat.

Balanța comerțului, rezultatul comparativ al importățiunilor și al exportățiunilor unei țări.

Bancă (fr. banque, ital. banca, ger. Bank, engl. bank, banking), stabiliment de credit, ale cărei operațiuni principale constau în a primi capitaluri, a le păstră, a face plăți, a da cu împrumut sau a împrumută capitaluri. Se deosebesc bănci publice, administrate de stat, și bănci particulare întemeiate și administrate de particulari.

Bancabil, primit de bancă; poliță bancabilă = poliță făcută astfel, ca să poată fi scontată de o bancă.. Banca națională nu scontează decât polițele, ce au trei semnături și o scadență de trei luni.

Bancrută (fr. banqueroute, ital. bancarotta, ger. Bankrott, engl. bankruptcy), faliment fraudulos (înșălător).

Besieri (fr. spéculateur à la baisse, ital. speculatore al ribasso, ger. Baisse speculant, engi. bear), speculanți la burșă, cari se bazază în operațiunile lor pe speranța unei depreciere (scăderi) a cursurilor. Dacă besierii (fr. baissiers) sunt numeroși sau puternici, vând mult descoperit (fără să aibă titlurile sau mărfurile) și produc adeseori scăderea cursurilor, putând astfel răscumpără și predă ceea ce au vândut.

Barat (ital. baratto, ger. Tauschhandel, engl. exchange), schimb de marfă contra marfă (trampă).

Baraterie (fr. baraterie, ital. baratteria, ger. Unterschleif, engl. barter) sus-tragere făcută de corabier în dauna asiguratorului; înșălăciune; naufragiul sau prinderea unei corăbii între stânci ocazionată de căpitanul vaporului în înțălegere cu echipajul său pentru a înșălă pe asiguratorii, pe armatori sau pe expeditorii.

Bară (fr. barre; ital. oro o

argento în verghe ; ger. Goldstange, Silberstab; engl. bar gold or silver), vergea, drug lung și gros de aur masiv sau de argint.

Barelă (engl. barrel, fr. baril, ger. Fass, Tonne), butoiu ; măsură cu deosebire pentru bere = 36 de galoane imperiale = 163,57 de litri ; în America nordică pentru porumb = bușeli ; greutate cu deosebire pentru făină = 88.9 kgr. ; în Brema se calculează barela de petrolu rafinat cu 140—144 de kg. greutate netă.

Bastiment (ital. bastimento; fr. vapeur, bateau à vapeur ; ger. Dampfer, engl. steamer), vapor.

Bazar (turc), un loc în care sunt expuse spre vânzare mărfuri, produse, fabricate, obiecte felurite de artă, industrie și comerciu.

Brac (fr. rebut; ital. scarto ; ger. Brackgut, Ausschuss ; engl. refus of goods), marfă ra, mardă.

Bracher (ger. Bracker), o persoană, care de obicei a depus jurământ, care este obligată să examineze mărfurile și să le asorteze după calitatea lor înainte de a le pune în comerciu.

Bilanț (fr. bilan, ital. bilancio, ger. Bilanz, engl. balance-sheet), un extras din inventar.

Bilet (fr. billet, ital. biglietto, ger. Wechsel, engl. bill of exchange), efect de comerciu.

Bilet la domiciliu (fr. billet à domicile, ital. cambiale a domicilio, ger. Domizilwechsel, engl. domiciled bill), bilet la ordin în care semnatarul arată ca loc de plată un alt domiciliu decât al său.

Bilet la purtător (fr. billet au porteur, ger. an den Inhaberbare Anweisung, engl. bill payable to bearer), efect de comerciu plătilbil la orice persoană, care îl are în momentul scadenței.

Bilet de bancă (fr. billet de banque, ital. biglietto di banca o buono di banca, ger. Banknote oder Bankschein, engl. Bank-note), bilet plătilbil la vedere și la purtător.

Bilon (fr. billon, ger. Scheidemünze), un aliaj de argint, care conține o mare cantitate de aramă (monetele bătute din astfel de argint).

Bimetalism, când o țară are valuta (banii legali) și de aur și de argint, atunci

se zice, că are valoarea bimetalică. Contrariul este „monometalism”.

Blanchet (fr. blanquette, ger. Blankett), formular tipărit (pentru diferite scrisori comerciale și documente comerciale).

Birou sau *contoar* (fr. bureau, comptoir, ger. Kanzelei, Amt), cancelaria unei case sau a unei fabrici.

Bodmerie (fr. contrat à la grosse aventure, bomerie; ital. lettera di cambio maritimo; ger. Bodmereivertrag, Bodmereibrief; engl. bill of bottomry), împrumut făcut de căpitanul unui vapor spre a repară vaporul, amanetând vasul sau încărcătura.

Bon (fr. bon, assignation; ital. buono, assegno bancaria; ger. Zahlungsschein, Anweisung; engl. promissory bill), obligațiune de stat, cec, mandat, plătitibilă la o scadență scurtă (bonuri de tezaur).

Bonificație (fr. bonification, compensation, dédommagement; ital. bonificazione, bonificamento, compenso; ger. Vergütung; engl. compensation), despăgubire; scăzământ la o reclamă; reducere din prețul unei mărfi

pentru avariile întâmplăte în timpul transportului.

Bord (fr. bord, ital. bordo, ger. Schiffsbord, engl. board), marginea unui vapor, țărmul unui port. Vând o marfă „franco bord” (fr. franco bord, ital. franco bordo, germ. frei an Bord, engl. free on board) = toate cheltuelile sunt plătite până ce ajunge vaporul în portul de destinație.

Borderou (fr. bordereau, ital. bordereau, ger. Verzeichniss, engl. statement, memorandum), notă explicativă de diferitele specii, din cari se compune o sumă.

Borderou de casă (fr. bordereau de caisse, engl. cash statement), notă de plățile și încasările făcute în timpul zilei.

Borderou de scont (fr. bordereau d'escompte, ital. bordereau di sconto, ger. Verzeichniss der zu escomptierenden Werthpapiere, engl. bill statement), notă amănunțită de polițe și de valori prezentate spre scontare.

Borderou de cont (fr. bordereau de compte, ital. bordereau di conto, ger. Rechnungsauszug, engl. account statement), extras de cont.

Borderoul agentului de schimb (fr. bordereau de courtier, ital. conto finale, ger. Schlussnota, Schlusszettel; engl. contract). = factura ce se remite de curtier clientului) după ce s'au executat ordinele sale, și care conține amănunțit operațiunile făcute pentru contul său.

Brevet (fr. brevet, ital. brevetto, patente, ger. Patent, engl. patent) de invențiune, certificat ce se dă de stat unui inventator spre a-i asigura exploatarea invenției sale pentru un anumit timp (marfă brevetată sau patentată).

Brocheraj (engl. brokerage, ger. Maklergebühr, fr. courtage, ital. senseria), rebonificare, ce se dă mijlocitorilor oficiali sau particulari de transacțiuni.

Brut (fr. brute; ital. brutto, sporco, lordo; ger. Brutto; engl. gross), Pond brut este greutatea mărfii cu ambalaj cu tot, iar pond net (curat) este numai greutatea mărfii.

Bursă (fr. bourse, ital. borsa, ger. Börse, engl. exchange), locul unde se adună comercianții pentru a cumpăra și a vinde mărfuri, ban-

cherii pentru a cumpăra și vinde efecte, închirietorii de corăbii și asigurătorii.

Buletin de bursă sau cotă (fr. bulletin de la bourse, bulletin des changes, cote; ital. bollettino di borsa, listino di borsa; ger. Kursblatt, Kurszettel; engl. course of exchange), notă de cursul mărfurilor sau al efectelor la bursă

Büşel (engl. bushel), măsurătoare de grâu în Anglia (bushel imperial) = 36,25 de litri, în America nordică 35.24 de litri

C.

Cablu (fr. câble, ital. cavo, ger. Kabel, engl. cable), telegraf submarin.

Cabotaj (fr. cabotage, ital. cabotaggio, ger. Küstenfahrt, engl. coasting-trade), navigațiune pe marginea fluviiilor, a mărilor, nu departe de capuri; taxe ce se plătesc pentru plumbuirea mărfurilor destinate a se vămui în un port.

Calo, decalo sau manco = (ter. ital.) fr. manque, déficit, déchet; ger. Gewichtsabnahme, Abgang, Manko; engl. defici-

ency), lipsă constantă la o marfă din cauza înrâurii aerului și a arșiței soarelui.

Carat (dela arabescul „kirât”, acesta delo gr. „kiration” = simbure uscat de roșcovă), numire întrebuințată spre a arăta fineța aurului; măsura convențională întrebuințată mai înainte pentru a arăta titlul (fineța) aurului. Astfel aur de 24 de carate cuprinde 23 de părți de aur curat și o parte de aliaj. Titlul metalelor prețioase se exprimă astăzi atâta la mie d. e. aurul sau argintul înșămnat cu 950 arată, că cutare monetă conține 950 de părți de metal fin din 1000 de părți, iar 50 de părți aliaj. Pe lângă fineță, caratul mai poate arăta și greutatea pietrilor prețioase, 1 carat = cam 21 de centigrame.

Casa (fr. maison de commerce, ital. casa di commercio, ger. Handlungshaus, engl. commercial establishment), casă de comerț, casă de depuneri și consemnațiuni, casă de scont, casă de economie.

Cassa (fr. caisse, ital. cassa, ger. Kasse, engl. cash), căssă de bani.

Cambie (fr. lettre de change, ital. cambiale o lettera di cambio, ger. Wechsel, engl. bill of exchange), poliță.

Cambist (fr. cambist, engl. cambist, ger. Kursberechner), cel ce speculează asupra cursurilor schimburilor.

Campanie (fr. campagne), timpul când se fac recoltele; timpul vânzării și cumpărării.

Camionaj (fr. camionnage, ger. Rollgeld), plată pentru căratul mărfurilor cu camionul (carul).

Cauțiune (fr. cautionnement, garanție; ital. guarenzia, cauzione; ger. Bürge, Bürgschaft; engl. security, guarantee), garanție.

Căpitan (fr. capitaine, ital. capitano, ger. Kapitän, engl. captain), comandantul unui vas de comerț.

Capital (lat. capitalis, fr. capital, ital. capitale, ger. Kapital, engl. capital), averea unui comerciant, a unei societăți comerciale.

Capitalizare, adunarea dobânzilor la capital.

Caravană (fr. caravane, ger. Karavane, engl. caravan), expresiune persiană, prin care se înțalege o aso-

ciație de comercianți pentru a transporta pe cămile prin un deșert mărfurile lor.

Caric, cargo (ital. carico; fr. cargaison, chargement; germ. Schiffsladung; engl. cargo, loading), greutate încărcată în un vapor; puterea de încărcătură a unei corăbii.

Casco (fr. corps et quille du navire, ital. scafe del bastimento, ger. Schiffsrumpf, engl. body of ship, span. port, oland. sved. casco), cavitatea unei corabii, fără catarde și fără frânhii; întreaga corabie în contrariatate cu încărcătura.

Cartare (fr. charter), taxarea unei mărfi pentru transportul cu trenul sau cu vaporul.

Cartel (fr. cartel), o asociație formată de comercianții și industriașii de aceeaș ramură spre a vinde produsele lor cu prețuri urcate în paguba consumatorilor. Uneori se formează consorturi numite *trusturi*, cari acaparează toată producțiunea minelor, fabricilor, etc.

Cec (fr. chèque, ital. assegno bancario, ger. Anweisung, engl. check), mandat

sau dispozițiune la vedere, la ordin sau la purtător, pe care un particular îl face asupra unui bancher, la care a depus fonduri (valori).

Cec barat (fr. chèque barré, ital. chèques barrati, germ. durchkreuzter Check, engl. crossed check), mandat întretăiat de 2 linii roșe paralele. Acest semn convențional arată, că cecul nu poate fi încasat de cât de un bancher.

Cesiune sau *transferare* (fr. cession; ital. cessione; ger. Abtretung, Übertragung, Überlassung; engl. assignment, transfer, cession), act prin care o persoană (cedentul) transferă altuia (cesionar) dreptul, ce-i aparține.

Certificat de origine (fr. certificat d'origine, ital. certificato d'origine, ger. Ursprungszeugniss, engl. certificate of origin), declarație prin care se recunoaște, că o marfă este fabricat național. Această declarație este vizată de autoritățile competente (camera de comerț, consulat).

Client (fr. client, correspondant; ital. cliente, corrispondente; ger. Kunde, Ge-

schäftsfreund; engl. correspondent), mușteriu.

Clientelă (lat. clientela, fr. clientèle, ital. clientela, ger. Kundschaft, engl. customers), totalitatea mușteriilor unei case de comerț.

Colet (fr. colis, ital. collo, ger. Frachtstück, engl. goods, package), nume generic prin care se arată toate balurile, lăzile, butoaiele, coletele poștale (de 5, 3, 10 kgr.), balourile, pachetele de mărfuri, ce se transportă.

Colectiv (fr. collectif, ital. comune, ger. gemeinschaftlich, engl. mutual), împreună (procură colectivă, societate colectivă).

Comandă (fr. commande; ital. ordine, commisione, ordinazione; ger. Bestellung, Auftrag; engl. order), ordin (de a ni se trimite o marfă).

Comanditar (fr. commanditaire, ital. commanditario, germ. Kommanditär, engl. dormant or sleeping partner), asociatul unei societăți în comandită, care dă un capital, însă nu ia parte la conducerea afacerilor.

Comanditat (fr. commandité; ger. verantwortlicher Gesellschafter, Komplementar),

asociatul unei societăți în comandită, care garantează în mod solidar și ia parte la conducerea afacerilor; numele său figurează în firmă, pe când al comanditarului se înțalege în „et Comp”.

Comerțiu (fr. commerce, ital. commercio, ger. Handel, engl. commerce, trade), negoț; a) Comerțiu general = comerțiu de import, export și tranzit reunite. b) Comerțiu special = importul și exportul împreună, exclusiv tranzitul.

Comitent (fr. committant; ital. committente; ger. Auftragsgeber, Besteller; engl. committent), cel ce dă ordin de cumpărare, de vânzare, de fabricare, etc.

Comision (fr. commission, ital. commissione, ger. Kommission, engl. commission), ordin de cumpărare, de vânzare, etc.; proviziunea, ce o primește cel ce e însărcinat cu o afacere pentru contul altuia (comision); listă de articolele sau de mărfurile cerute (specificațiune).

Comisionar (fr. commissio-
nnaire, ital. commissio-
nario, ger. Kommissionär,

engl. commission-agent), comerciantul care lucrează în numele său propriu, dar din ordinul și pentru socoteala altei persoane.

Compensație fr. compensation, viriment de parties; ital. compensazione; ger. gegenseitige Abrechnung; engl. clearing), plată făcută prin trecerea unei sume din contul unui corespondent în contul altui corespondent, când amândoi corespondenții stau în cont curent cu un al treilea corespondent, căruia îi dau ordinul de plată; socoteală reciprocă; compensațiunea este un mod de plată între două persoane, cari sunt în acelaș timp debitoare și creditoare una alteia și cari anulează reciproc datorile prin creanțe; termin de bursă, prin care se arată compensarea operațiunilor făcute prin mijlocirea unuia sau mai multor agenți de schimb, plătind diferențele ce rezultă.

Compromis (fr. compromis, ital. compromesso, ger. schiedsrichterliche Ausgleichung, engl. compromise), învoeală.

Concediu de navigațiune,

un fel de pasport, pe care trebuie să-l ia căpitanul vaporului înainte de a plecă pe mare.

Concordat (fr. accord, concordat; ital. accordo, accomodamento; ger. Vergleich, Abkommen, Arrangement, Accord, Konkordat; engl. settlement), învoeală pe care un comerciant o încheie în cazuri de faliment cu creditorii săi, pentru ca să-și poată continua afacerile

Contabilitate (fr. comptabilité, tenue de livres; ital. contabilità; ger. Buchhaltung; engl. accounts, book-keeping), arta de a stabili conturile; totalul conturilor unei case de comerț ¹⁾

Contant (fr. comptant, en espèces; ital. a contanti, effettivi; bares Geld; engl. cash, ready money), plată imediată în numerar; a vinde contant (a vinde în schimbul unei plăți imediate sau pe termen scurt, fixat prin uzanțe).

1. *Notă* Principalele registre de contabilitate sunt următoarele:

1). *Strala* (fr. mémorial, brouillon; ital. memoriale, prima nota, abozzo, scartafaccio; ger. Memorial, strazze; engl. memorial, day-book, was-book). 2). *Cassa* (lat. codex, fr. caisse ital. cassa, ger. Kasse, engl. cash). 3). *Jurnalul* (lat. adversaria, fr. journal, ital. giornale, ger. Journal, engl. journal). 4) *Cartea mare* (lat. tabulae accepti et expensi, fr. grand livre ital. libro mastro, ngl. ledger). 5). *Inventarul* (fr. inventaire, ital. inventario, ger. Inventar oder Inventur, engl. inventory).

Cont (fr. compte; ital. conto; ger. Rechnung, Abrechnung, Rechenschaft engl. account), socoteală, partidă.

Cont curent (fr. compte courant, ital. conto corrente, germ. laufender Rechnung, engl. account current), credit deschis unui comerciant de cătră un bancher pentru toate afacerile-curente; cont, unde sunt enumerate sumele primite de cineva și cele ce trebuie să le plătească.

Cont deschis (fr. compte en suffrance, compte neréglé, compte ouvert; ital. conto presso, partite aperte; ger. offene Rechnung, offene Posten; engl. running account), socoteală neîncheiată, neplătită.

Cont de întoarcere (fr. compte de retour, ital. conto di ritorno, ger. Retourrechnung, engl. account of return charges), cont ce însoțește o poliță neplătită la scadență

Cont de lichidațiune (fr. compte de liquidation), socoteală făcută de un agent de bursă, arătând prin dare și avere, amănuntele operațiunilor făcute de un speculator, a cărei sold este creditor sau debitor.

Conversiune (fr. conversion, ital. conversione, ger. Konvertierung, engl. conversion), operațiune prin care statul, comuna sau județul schimbă un împrumut în alt împrumut, retrăgând din circulație obligațiunile vechi și emițând altele cu o dobândă mai mică; unificarea mai multor împrumuturi ale statului în ceace privește dobânda și scadența.

Cont simultan sau *conto finto, pro forma* (fr. compte simulé; ital. conto figurato, finto, simulato; ger. fingierte Rechnung; engl. pro-forma or fictitious account of charges), notă destinată a face cunoscute cheltuelile, ce ar ocaziona vânzarea sau cumpărarea unei mărfi.

Condiționare (fr. conditionner) a alege o marfă astfel, ca să se poată vinde prin bursă, d. e. grâu bine condiționat = grâu bine curățit.

Cont de vânzare (fr. compte de vente, ital. conto di vendita, ger. Verkaufsrechnung, engl. accounts-sales, factura, care arată amănuntele mărfii vândute pentru socoteala unui corespondent.

Conesament sau *conosa-*

ment ori *poliță de încărcare*, (fr. *connaissance*, police de chargement; ital. *polizza di carico*; ger. *Seefrachtbrief*, *Konnossement*; engl. *bill of lading*), un document dat de căpitanul unui vapor de mărfuri, prin care se obligă a transporta mărfurile, ce le-a primit.

Consemnațiune (fr. *consignation*; ital. *consegna*; ger. *Konsignation*, *Komissionsartikel*; engl. *consignment*), trimitere de mărfuri pentru a fi vândute în comisiune.

Consemmant (fr. *consignateur*, ger. *Einsender*), cel ce trimite mărfuri pentru a fi vândute în comisiune.

Consemmatar (fr. *consignataire*; ital. *consignatario*; ger. *Konsignatär*, *Waren = Ladungs = Empfänger*, *Adressat*), comisionarul, căruia i se trimite o marfă pentru a o vinde în contul nostru.

Consoț sau *sindical* (lat. *consortium*, fr. *syndicat*, ital. *sindacato*, ger. *Konsortium*, engl. *sindycate*), asociație de bancheri făcută în vederea unui împrumut.

Contoar sau *factorie* (fr. *comptoir*, *factorerie*; ital.

scrittoio, *fattoria*; germ. *Kontor*, *Factoriei*; engl. *counting-house*, *factory*), stabiliment comercial al unei națiuni în străinătate. Englezii, Francezii, Olandezii, etc. au contoare pe coastele Africei, a Chinei și în alte locuri.

Concurență (fr. *concurrence*, ital. *concorrenza*, ger. *Konkurrenz*, engl. *competition*), rivalitate, luptă de întrecere în comerț și în industrie; sumă până la care să se plătească unui acreditat.

Conjunctură (fr. *conjoncture*, ital. *congiunture*, ger. *Konjunktur*, engl. *junction*), toate împrejurările, cari fac ca să scadă sau să se urce cursul efectelor la bursă.

Contract sau *poliță de asigurare* (fr. *contrat d'assurance*, police d'assurance; ital. *contratto d'assicurazione*; ger. *Versicherungskontakt*; engl. *insurance policy*, *assurance*), convențiune scrisă, care arată condițiunile de asigurare și drepturile asiguratului.

Contrafacere (fr. *contrefaçon*, ital. *contraffazione*, ger. *Nachahmung*, engl. *piracy*, *infringement*), imitațiune nepermisă a unui arti-

col manufacturat, a unui registru, a unei monezi, a unui brevet de invențiune.

Corbeille(fr.), loc îngrădit de un grilaj circular, unde numai agenții de schimb au dreptul de a stă la bursă.

Conveniență (fr. conve-nance ; ital. comodo ; ger. An-gemessenheit, Bequemlich-keit, Belieben, Schicklichkeit; engl. convenience), ceace place cuiva.

Correspondent(fr. correspon-dant, client ; ital. corrispon-dente, cliente; ger. Geschäfts-freund, Kunde ; engl. corres-pondent), comerciant, cu care suntem în relațiuni de afa-ceri (client, mușteriu).

Cotez (fr. coter ; ital. quo-tare ; ger. ansetzen, notie-ren, engl. charger), notez pre-țurile sau cursurile.

Cotă (fr. cote, bulletin des changes ; ital. listino, bolle-tino dei cambi ; ger. Kurs-blatt, Kurszettel ; engl. cours of exchange, price-list, ex-change-list), buletin ce arată variațiunile prețurilor și al cursurilor (notiță de curs).

Cvotă (lat. quota), parte proporțională (cvotă concor-datoare), ce i se cuvine unui creditor la un faliment.

Culaj sau *lecaj* (fr. coulage; ital. calo ; engl. leakage ; ger. Auslaufen, Leckage), pre-lingerea lichidelor în timpul transportului sau statului în magazie, pentru care se face un scăzământ din greutate.

Culant (fr. coulant, com-plaisance, prévenance ; ital. buona volantà ; ger. ent-gegenkommend, coulant ; engl. good will), prevenitor, îndatoritor.

Cupon (fr. coupon ; ital. cupone, cedola ; ger. Koupon, Abschnitt ; engl. dividend-warrant, coupon), subdiviziu-nea unui titlu de rentă, care reprezintă dobânda.

Curtier, samsar(fr. courtier, ital. sensale ; ger. Makler, Sensal ; engl. broker), misit (mijlocitor, intermediar pen-tru încheierea unei afa-ceri).

Curtaj sau *misitie* ori sam-sarie (fr. courtage ; ital. sen-seria ; ger. Maklerlohn, Sen-seria, Courtage ; engl. broke-rage), proviziunea (plata) dată curtierului pentru ser-viciile sale.

Creanță (fr. créance ; ital. credito, pretensione ; ger. Forderung, a u s s t e h e n d e Schuld, A u s t a n d ; engl. claim),

suma ce ne-o datorește cineva, pretențiune.

Crah (ger. Krach, fr. craquement), falimentul marilor întreprinderi financiare și industriale.

Curs (lat. cursus, fr. cours, ital. corso, ger. Kurs, engl. exchange), prețul cu care voește cineva a cumpăra sau vinde valori sau fonduri publice. Cursurile, ce se stabilesc la fiecare bursă și cari figurează în cota zilei, sunt determinate prin oferte sau cereri. Cursul este de două feluri :

1. Curs mediu, care se stabilește numai asupra operațiunilor în numerar, adăugând după cota zilei cursul cel mai mare și cel mai mic al unei valori și luând jumătatea acestui total.

2. Curs de compensațiune, care este făcut de agenții de schimb în ziua lichidațiunii și care are de bază cursul mediu al operațiunilor în numerar tractate în timpul primei ore a acelei burse. Cursul de compensațiune se stabilește pentru unele valori odată pe lună, iar pentru altele de două ori. Cu acest curs se lichidează la termin

toate operațiunile. Cursul compensațiunii pentru lichidațiunea chenzinei (prima jumătate din lună) este determinat în ziua de 16 a fiecărei luni, iar pentru lichidațiunea de sfârșitul lunii este determinată ziua întâia a lunii următoare.

Cuvertură (fr. couverture; ger. Deckung, Decke; engl. guaranty), sumă ce trebuie să o depună fiecare speculant la casa, ce-l însărcinează a lucra pentru contul său. Cuvertura (acoperirea) trebuie să fie în totdeauna proporțională cu însămnătatea operațiunilor, ce voește a le face, și cu fluctuațiunile, la cari sunt supuse valorile asupra cărora doarește să opereze; suma remisă unui agent de schimb pentru a asigura realizarea operațiunilor, ce le angajază.

Calisă (fr. coulisse), loc la bursa de efecte în afară de parchet, unde încheie afaceri samsarii împreună cu diferiți speculanți.

Creditor (fr. créateur, créancier; ital. creditore; ger. Gläubiger, Kreditor; engl. creditor), cel ce dă mărfuri sau bani debitorului.

Creditez (fr. créder, décharger; ital. accreditare; ger. gutschreiben, entlasten, erkennen, kreditieren; engl. to credit), descarc pe cineva în cont.

Credit deschis (fr. crédit ouvert, crédit en blanc, crédit à découvert; ital. credito in biancō, credito allo scoperto; ger. offener Kredit, Blankokredit; engl. open credit, blank credit), autorizație de a dispune de o anumită sumă pentru un timp determinat. *Diorie* (grec.) = credit.

Criză (fr. crise; ital. crisi; ger. Kriese, Krisis; engl. crisis), perturbație în afaceri; stagnațiune în comerț și industrie.

D.

Drawbac (engl. drawback; ger. Rückzohl, Ausfuhrprämie), primă acordată exportatorilor pentru produsele fabricate din materii aduse din străinătate.

Debitez (fr. débiter, charger; ital. addebitare; germ. belasten, debittieren; engl. to debit, charger), încarc pe cineva în cont.

Debitor (fr. débiteur; ital.

debitor; ger. Schuldner, Debitor; engl. debtor), datornic.

Debursez (fr. débourser, avancer; ger. auslegen, vorschiesen; engl. advanser), rebonific (rambursez) cheltulile, cele-am avut cu încărcarea unei mărfi, avans de bani făcut pentru contul cuiva.

Debușeu (fr. débouché; ital. sfogo, sbocco; ger. Absatzgebiet, Absatzquelle; engl. countries for the exportation, market), loc de desfacere pentru mărfuri.

Declarațiune (fr. déclaration, ital. dichiarazione, ger. Erklärung, engl. explanation), înscris prin care se arată felul, valoarea, etc. unei tremiteri. Declarație vamală de import, export, de transit.

Decont (fr. décompte, règlement de compte; ital. conto, liquidazione; ger. Abrechnung; engl. accounts), socoteală de efectele sau mărfurile vândute, pe care o casă însărcinată cu vânzarea o tremite comitentului ei.

Decort (vezi scont, rabat), orice scădere arbitrară, convenită sau conformă uzanțelor din greutatea sau valoarea unei mărfi.

Deconfitură (fr. déconfiture), insolvență, bancrută. Această numire se dă, când un necomerciant nu poate să-și îndeplinească angajamentele.

Delcredere (ital. star del credere; fr. ducroire; ger. Delcredere, Garantie, Vergütung für eine Bürgschaft; engl. guarantee, del credere), o proviziune, ce se dă consemnatarului, pentru garanția, ce o dă, că debitorul va plăti costul mărfii la scadență.

Deficit (ital. deficit, disavanzo; fr. déficit, perte; ger. Ausfall, Mindergewicht, Manko, Deficit; engl. falling), pierdere.

Diferend (fr. differend), neînțelegere.

Depeșă (fr. dépêche, télégramme; ital. telegramma, dispaccio; engl. telegram), telegramă.

Depozit (lat. depositum; ital. deposito; fr. dépôt; ger. Depositum, hinterlegtes, anvertrautes Gut, Niederlegung, Deponierung, Niederlage, Depot; engl. deposit), marfă sau efecte depuse ca gaj pentru împrumut.

Depozite (ital. depositi; ger. Depositien, engl. deposits)

sume pe cari particularii le depun la o bancă și cari aduc o dobândă; magazine unde se păstrează mărfurile.

Depozite spre păstrare, efecte publice și private, bani ce se depun la o bancă spre a fi păstrate în schimbul unei proviziuni mici.

Deponent (lat. deponens; fr. déposant, ital. depositante), depunător.

Depozitar (fr. dépositaire, ital. depositario), persoana, la care s'a depus o marfă sau efecte în depozit.

Deport (fr. déport, ital. deporto), operațiune de burșă, care constă în o vânzare cu bani gata însoțită de o cumpărare pentru terminul lichidațiunii viitoare. Deportul se produce atunci, când, din cauza urcării, vânzătorul descoperit se găsește nevoit a împrumutâ dela altul titlurile, ce le-a vândut, și pe cari acest din urmă i le împrumutâ cu cursul zilei cu condițiune de a le reluâ la finele lunii cu un preț inferior. Această diferență constituie deportul.

Destinatar (fr. destinataire, receveur; ital. ricevitore, destinatario; ger. Empfänger,

Adressat ; engl. receiver, addressee), persoana, căreia i se tremete ceva.

Detailist (fr. détaillant, détailleur, marchand en détail ; ital. dettagliante, mercante al minuto ; ger. Kleinhändler ; engl. retailer, shopkeeper), comerciant cu amănuntul. Contrarul este engrosistul=toptangiul, comerciantul cu rădicata (fr. marchand en gros ; ital. negoziante all'ingrosso ; germ. Grosshändler. Grossist ; engl. wholesale-dealer).

Detentor (fr. détenteur, porteur, possesseur ; ital. possessore, portatore, detentore ; ger. Inhaber, Besitzer ; engl. holder, proprietor, possessor.), proprietar, deținător (deținătorul unui efect).

Devize (fr. traite, devises ; ital. devise ; ger. Devisen ; engl. bills), trate (polițe) asupra străinătății.

Devalvațiune (fr. démonétisation ; ital. demonetizzazione ; ger. Devaluation ; engl. reduction of value), scăderea valorii nominale a unei monete tocite prin circulațiune.

Deschis (fr. ouvert, blanc ; tal. bianco ; ger. blanco,

offen ; engl. blank), credit deschis (fr. crédit à découvert, crédit en blanc ; ital. credito in bianco, credito allo scoperto ; ger. Blankokredit, offener Kredit, Acceptationskredit ; engl. credit in blank).

Descoperit (deschis), credit descoperit, adecă credit acordat fără a se depune ca garanție efecte ; în materie de bursă acel ce cumpără, fără să aibă fondurile trebuitoare pentru a rădică titlurile, se zice, că cumpără „descoperit”, de asemenea acela, care vinde titluri, ce nu le are, se zice, că vinde „descoperit”.

Delegațiune (fr. délégation ; ital. delegazione ; ger. Anweisung ; engl. assignment, proxy) un fel de mandat de bancă, prin care învițăm pe corespondent să țină la dispozițiunea unei persoane o sumă de bani ; clauză, prin care un debitor trece creditorului drepturile sale asupra unui al treilea ; în afaceri de bursă se delegă un agent a încasă o sumă, ce este a se primi dela o a treia persoană. Bonul, ce se face pentru acest scop, se numește delegațiune.

Detachez (fr. détacher), taiu, deslipesc cupoanele dela un titlu.

Dividend (fr. dividende, ital. dividendo, ger. Dividende, engl. dividend), venitul ce se dă acționarilor unei societăți pe acțiuni. *Supradividend* (fr. super dividende, ital. sopradividendo, germ. Superdividende, engl. super dividend) este venitul, ce se dă peste dividendul fixat.

Disagio sau *damno* = minusul, ce-l are o sortă de bani față de altă sortă de aceeaș numire. Dacă se zice, că hârtia are în Portugalia 30% disagio (față de aur), aceasta arată, că pentru 100 milreis de hârtie primim în comerciu numai 70 de milreis de aur; suma cu care o monetă sau un efect se află sub valoarea nominală.

Discret (fr. discret, ital. discreto, ger. verschwiegen, engl. discreet), secret, prevăzător.

Dispache (fr. evaluation d'une avarie; ital. calcolo d'avarìa, span. despache; ger. Dispache, engl. adjustment of averages), recompensa, ce o plătește asigura-

torul și asiguratul în părți egale experților jurați (dispatcheurs) pentru calcularea avariei; evaluarea unei avarii.

Disponibil (fr. disponible; ital. disponibile; ger. verfügbar, verkäuflich, zu haben; engl. disposable), bani sau credit ce am la un bancher și în baza cărora pot trage polițe și cecuri asupra aceluși bancher; termin de bursă, prin care se arată, că marfa se află la dispozițiunea cumpărătorului.

Dispun (fr. tirer; ital. valersi, tirare, far tratta; ger. entnehmen, trassieren; engl. to draw), trag polițe, cecuri, etc. asupra cuiva în baza sumei, ce o am (de care dispun) la acea persoană.

Doc (engl. docks, fr. ital. docks, ger. Docke), întreprimit (magazin general pentru depunerea mărfurilor) în porturi.

Domiciliare (fr. domicilier, ital. domiciliare, germ. domizilieren; engl. to domicile), a face de plată o ponu în piața trasului, ci în altă piață.

Domiciliant, persoana care domiciliează o poliță acceptată de dânsa spre a fi plă-

tită la scadența de cătră un corespondent al ei din altă localitate.

Domiciliat, persoana la care domiciliem o poliță pentru a fi plătită.

Don(fr.), reducere din preț la anumite mărfuri pentru străcăciuni sau scăzăminte survenite în timpul transportului din cauza variațiunii climei(d. e. la Havre se face o reducere de 2°/_o pentru lemne).

Dont(fi.), expresiune întrebuințată la bursă spre a arăta, că un cumpărător voește a limita la termin paguba sa la 1 leu, la 50 bani, etc. (prescurtat = d 1 l., d 50 b.) Afacerea „dont“ este acea formă a afacerilor de primă, prin care cumpărătorul își păstrează dreptul, ca la termin să se poată retrage din afacere plătind o sumă, (premiu dont).

Duplicat (fr. duplicata, double, ital. duplicato, ger. Duplikat, engl. duplicate), un al doilea exemplar al unui document comercial (duplicat de poliță, duplicat de scrisoare de trasură, etc.).

E.

Ecart, termin de bursă prin

care se arată diferența variabilă, ce există între prețurile ferme și cele cu primă. Această diferență merge scăzând cu cât se apropie ziua răspunderii (plății) primelor.

Echipaj (fr. equipage; ital. equipaggio), personalul de serviciu de pe un vapor.

Efecte (fr. effets de commerce = lettres de change, billets a ordre, etc. effets publics, fonds publics; ital. effetti, titoli, valori; ger. Wechsel, Wertpapiere, Staatspapiere, Effekten; engl. bill, funds, public funds), polițe, bonuri, acțiuni, obligațiuni de ale statului.

Efectiv (fr. effectif, réel; ital. effettivo; ger. wirklich, effektive; engl. real, actual), furnizare momentană de mărfuri, plată în moneta arătată în poliță.

Efectuare (fr. effectuer, exécuter; ital. effettuare; ger. ausführen, effectuieren; engl. execute, effect), îndeplinirea unui ordin, a unei comande.

Emisiune (fr. émission, ital. emissione, ger. Ausgabe, engl. the issue), punerea în circulațiune a efectelor publice, a notelor

de bancă, a rentelor statului.

Emitent (fr. tireur; ital. traente; ger. Trassant, Aussteller; engl. drawer), trăgătorul unei polițe.

Encombrant (fr.), în masă (mărfuri encombrante = mărfuri în masă d. e. cereale).

En bloc (fr. en bloc, ital. in blocco, ger. Rummelkauf, engl. the lump), în total (cu hurta), cumpărare fără a cântări sau măsură o marfă.

Eșantilon (fr. échantillon; ital. campione, mostre; ger. Muster; engl. sample), muștră, probă de mărfuri.

Escală (fr. échelle, escale, lieu d'étape-d'entrepôt; ital. scalo, piazza di scalo, emporio; ger. Stapelplatz, Handelsplatz; engl. staple-place, emporium), oprirea unui vapor în un port.

Execut (fr. exécuter; ital. eseguire, effettuare; ger. ausführen; engl. exēcuter), îndeplinesc (d. e. o comandă, un ordin).

Exigibil (lat. exigere, fr. exigible, ger. erforderlich), ceea ce se poate cere numai decât.

Expedito (fr. expéditeur; ital. spedizioniere; ger. Ab-

sender, Spediteur; engl. forwarding agent, sender, carrier), comerciant care se ocupă cu primirea și trimiteră mărfurilor în contul comitenților săi.

Expertiză (fr. expertise; ital. perizia; ger. Aussage, Bericht, Gutachten, Untersuchung durch Sachverständige; engl. valuation), constatare făcută de experți (persoane precepătoare) cu scop de a aplană o neînțelegere dintre doi comercianți. Sunt experți în cazuri de falimente, în cazuri de avarii de mărfuri.

Exportator (fr. exportateur, ital. esportatore; ger. Ausfühler, Versender, Exporteur; engl. exporter), comerciant, care se ocupă cu trimiteră de mărfuri în străinătate.

F.

Facsimil (lat. fac similis), imitație întocmai a semnăturii unei persoane.

Factură (fr. facture, ital. fattura, germ. Rechnung, engl. invoice), notă de mărfurile vândute unui comerciant de către un alt comer-

ciant (mărfurile facturate = mărfurile tremise).

Factorie (fr. factorerie, ital. fattoria, ger. Factoriei, engl. factory), birou comercial, stabiliment comercial al europenilor în alte părți ale lumii cu deosebire în Indiile orientale și în coloniile unei țări.

Faliment (fr. faillite, ital. fallimento, ger. Falliment, engl. faillures), încetarea plăților.

Favor (faveur, ital. favore, ger. Gunst, engl. favor), zile de favoare; termen acordat în diferite piețe pentru plata unui efect de comerț (3 zile la Londra).

Ferm (fr. ferme, ital. fermo, ger. fest, engl. firm), stabil (prețurile sunt ferme = nu sunt variațiuni în prețuri); în afaceri de bursă prin cumpărare și vindere fermă se înțeleg operațiunile de cumpărări și vânzări, cari nu sunt cu primă (d. e. cumpărătorul de rentă română de 2500 de lei pentru sfârșitul lunii, fără condițiune, a făcut o cumpărare fermă. La sfârșitul lunii va fi dator a rădică aceste titluri, a le vinde sau a le reportă).

Fluctuațiune (fr. fluctuation, variation; ital. flutramento, fluttuazione, oscillazione; ger. Schwankung; engl. fluctuation), variațiune, urcarea sau scăderea cursului efectelor.

Filială sau *sucursală* (fr. succursale; ital. filiale, succursale; ger. Filialgeschäft, Zweigggeschäft; engl. branch-establishment), o casă de comerț, care atârnă de o altă casă principală.

Finanțe, veniturile statului; finanța = mării bancheri și financiari din o țară; finanțiez = procur banii trebuitori pentru o afacere.

Fiscul (fr. fisc; ital. fisco; ger. Fiscus; engl. treasury, exchequer), visteria statului.

Fișă (fr. fiche), hârtie mică cadrată, pe care se scrie ordinul, ce se da agenților de schimb, și care trebuie să fie datată și semnată de cel ce da ordinul.

Firmă (fr. raison, maison; ital. firma, ragione, casa; ger. Firma; engl. firm, house), numele unei case de comerț, casă de comerț.

Flotant, (fr. flottant, sous voiles; ital. in viaggio, sull'acqua; ger. schwimmend; engl.

afloat, swimming), mărfurile cari sunt pe drum în o călătorie îndepărtată pe mare; datorie flotantă (provizorie) a statului, care este reprezentată prin „bonurile de tezaur”.

Fraht (fr. prix de transport, port, taxe; ital. prezzo di trasporto, porto, tassa; engl. freight), cheltuelile de transport ale unei mărfi, scrisoarea de trăsură sau de transport (fr. lettre de voiture; ital. polizza di carico, lettera di porto; ger. Frachtbrief; engl. bill of carriage, bill of lading).

Franco (ital. gratuitamente, franco; fr. port payé, gratuitement; ger. Frachtfrei; engl. free of carriage), transportul plătit; franco gara Iași (transportul plătit până în gara Iași), franco bord Galați (transportul mărfii plătit până la cheiul portului Galați).

Franco la bord (fr. franco à bord, rendu à bord, frais de mise à bord, mettre à bord; ital. franco a bordo; ger. frei an Bord; engl. free on board), (inclusiv încărcatul în vapor (liber de cheltueli pe vapor).

Franco bord (free alonge

sid) = vânzătorul trebuie să aducă marfa la cheiu în dreptul vasului (la porturile neutilizabile mărfurile se transportă de pe mal până la vapor cu ajutorul luntrilor).

Fond-fonduri (fr. fonds; ital. fondo capitale; germ. Vorrat, Gelder, Capital; engl. capital), capitalul sau averea unui comerciant, pe care o întrebuințază la purtarea comerțului; fonduri publice = efecte de stat, obligațiuni de stat (fr. fonds publics, ital. fondi pubblici); fond comunal (acsizul) = taxa de consum încasată de stat și împărțită la comune după o normă hotărîtă de mai înainte.

Forfe (fr. à forfait, en bloc; ital. in blocco; ger. in Bausch und Bogen, im Ganzen; engl. in the lump, contract, deed), contract prin care cineva se obligă a face sau a furniza un lucru cu un anumit preț; cu totul, cu toptanul (a cumpără cu toptanul). O corabie este închiriată „à forfait”, când chiriașul plătește un preț determinat pentru transportul unei anumite cantități de mărfuri, specificate sau

nu prin greutatea și valoarea lor. †

Furnizare sau *liferare*, (fr. livrer, fournir; ital. fornir; ger. liefern, übersenden, abgeben, leisten, ziehen; engl. deliver), predare de mărfuri.

Fustaj (fr. foustage, fastage), plata ambalajului nereînapoiat de cumpărător.

Fuziune (fr. fusion; ital. fusione), contopirea a două case de comerț, a două societăți pe acțiuni.

G.

Galon (engl. gallon), măsură engleză de fluiditate à 4 quarts, à 2 pints, à 4 gills; galonul imperial sau standard stabilit prin lege = 4.50 litri; măsură de cereale = $\frac{1}{8}$ bushel.

Gaj sau *garanție* (fr. gage, garantie, caution; ital. pegno, guarentigia, cauzione; germ. Pfand, Bürgschaft; engl. security, mortgage), amanet (zalog).

Garant (fr. garant, ital. garante, ger. Bürge, engl. guarantee), chizeș, a stă bun pentru cineva.

Gerant, prepoziț, disponent,

(fr. gérant; ital. gerente; ger. Geschäftsführer, Director, geschäftsführender Teilhaber; engl. manager), conducătorul unei afaceri în locul șefului.

Girare (ital. girare, indosare; fr. endosser; ger. girieren, indossieren, überweisen; engl. endorse), indosarea unei polițe.

Gold point (punctul aurului), stadiul, când banii de aur sunt egali cu tratele asupra străinătății; stadiul înalt al cursului polițelor, când începe exportul aurului (când cursul polițelor este mai mare decât al aurului) sau acel stadiu scăzut al cursului polițelor, când începe importul aurului (când devizele au un curs mai scăzut decât aurul).

H.

Hârtii de valoare (fr. valeurs; ital. effetti, titoli; ger. Wertpapiere; engl. securities), acțiuni, obligațiuni, polițe, etc.

Hos (fr. hausse, ital. rialzo, ger. Aufschlag, engl. rise), urcarea cursurilor.

Hosieri (fr. haussiers), speculanți ce se bazază în ope-

rațiunile lor pe speranța unei
urcări a cursurilor.

I.

Indosament sau *gir* (fr. endossement; ital. indossamento; ger. Indossament; engl. endorsement), transmiterea dreptului de proprietate a unei polițe prin o notă făcută în dosul aceleia.

Indosant sau *girant* (fr. endosseur; ital. indossante, girante; ger. Indossant, Zirant; engl. indorser), cel ce îndosază o poliță.

Indosat, *indosatar*, *girat*, (fr. endossé; ital. indossato, giratario; germ. Indossat, Zirat; engl. indorsee), persoana în ordinul căreia se îndosază polița.

Insolvabil (fr. insolvable, ital. insolvente, ger. Zahlungsunfähig, engl. insolvent), un comerciant care nu-și poate plăti datoriile.

Interese (fr. intérêts, ital. interessi, ger. Zinsen, engl. interest), dobândă la banii luați în împrumut. Aceste interese se plătesc la scontarea de polițe anticipativ (înainte), iar la efecte publice decursiv (în urmă, de două ori pe an).

Intermediar (fr. intermédiaire, médiateur; ital. intermediario, mezzano; ger. Vermittler; engl. mediator), mijlocitor.

Intervenient, *intervențiune*, *plata prin intervențiune* (lat. interveniens; fr. intervenant, intervention, paiement par intervention; ital. intervenzione, pagamento per intervenzione; ger. Intervention, Ehrenzahlung; engl. intervention, payment for the sake of honour), cel ce intervine pentru acceptarea sau plățirea unei polițe.

Inventar sau *catagrafie* (fr. inventaire; ital. inventario; ger. Inventar, Inventur; engl. inventory), însămănarea amănunțită a activelor și pasivelor (a averii și a datoriei) unei case.

Investesc, *plasez*, *plasament* (lat. investio-investire; fr. placer, placement, négociier; ital. collocare; ger. plasieren; engl. place), punerea capitalului în moșii, case și efecte. Societățile își plasează fondurile de rezervă în moșii sau în efecte sigure.

Ipotecă (fr. hypothèque; ital. ipoteca; germ. Pfandrecht an unbeweglichen Sa-

chen, Hypothek), actul ce se face, când o persoană dă bani în împrumut unei alte persoane, care garantează plata acestor bani cu o casă sau o moșie; *credid ipotecar* = credit acordat pe amanet, pe gaj (pe produse, pe efecte).

J.

Jocuri de bursă, toate operațiunile la termen, ce se soldează prin diferențe, fără ca titlurile să fie rădicate sau predate.

L.

Lest sau *balast* (fr. lest, lestage, ballast; ital. zavorra; engl. ger. ballast), greutate ce se pune pe fundul vapoarelor (năsip, cărbuni, pietri), ca să le țină în echilibru.

Lichidare (fr. liquidation, ital. liquidazione, ger. Auseinandersetzen, engl. liquidation), desființarea unei case de comerț; ziua regulării operațiunilor pe termen la bursă.

Lichidator (fr. liquidateur, ital. liquidatore; ger. Rechnungsberichtiger), persoana însărcinată cu desfa-

cerea unei case de comerț, a unei societăți.

Limitez (fr. limiter; ital. limitarvelo; ger. beschränken; engl. limit), mărginesc (preț limitat la cumpărări și vânzări).

Lingou (fr. lingot, ger. Stange), bucăți de aur (bare, drugi).

Lombard (primele împrumuturi de acest fel s'au făcut în Lombardia), împrumut pe amanet (pe efecte depuse în gaj).

Lot (fr. lot, ger. Waaren-Partie), o cantitate mai mare de o anumită marfă (partidă).

Lozuri, titluri ce dau drept a participă la tragerile la loterie. Există valori cu lozuri, unele cu dobândă altele fără dobândă.

Lucrativ sau *avantajos* (fr. avantageux, ger. vorteilhaft), ceea ce aduce folos, câștig.

M.

Magazinaj (fr. magasinage; ital. magazzinaggio; ger. Lagergeld, Lagermiete, Lagerzeit, Lagerung, Aufbewahrung in der Niederlage oder auf dem Lager; engl.

warehousement), taxa ce se plătește pentru imaginarea și păstrarea mărfurilor.

Mandant (fr. mandant; ital. mandante; ger. Auftraggeber, Vollmachtgeber; engl. constituent; span. comitente), persoana, care dă un mandat.

Mandatar (fr. mandataire; ital. mandatario, procuratore; ger. Beauftragter, Bevollmächtigter; engl. mandatary, attorney), persoana înputernicită.

Mandat (fr. mandat; ital. mandato; ger. Anweisung, Auftrag, Vollmacht), împuternicire, ordin de plată (mandat de bancă, mandat poștal).

Manco (fr. manque, déficit; ital. manco, deficit; ger. Manco; engl. deficit, deficiency, want), lipsa din greutatea unei mărfi.

Marcă (fr. marque; ital. segno, marca, marca di fabbrica; ger. Zeichen, Signatur, Marke, Sorte, Fabrikzeichen, Fabrikmarke), literele inițiale ale tremițătorului sau destinatarului mărfurilor, ce se pun pe colete, facturi și frahte; sămnuț unu fabricat spre a se deosebi de alt fabricat similar (mărcile

fabricilor se înregistrează la camera de comerț sau la tribunal); marcarea sau punțarea obiectelor de aur și de argint.

Marco (al marco), notarea monetelor în notițele de curs ale burselor după greutate (dacă „manco” trece peste limita stabilită de uzanțe), iar nu după bucată. Monetele demonetizate se vând „al marco”, adecă după greutatea metalului prețios, ce-l au.

Massa (fr. masse, ital. massa, ger. Konkursmasse), totalitatea mărfurilor și a portofoliului, ce-l are un comerciant, ce a fost declarat în stare de faliment.

Memorandum (ital. memorandum), un formular pentru mici comande.

Mercuriale (ital. mercuriale), liste de prețurile mărfurilor.

Mediațiune, mijlocire.

Mediator (intermediar), mijlocitor; mijlocitor de mărfuri, curțier, agent de schimb, misit.

Medio, mijlocul lunii.

Medie, a face o medie este a cumpără sau a vinde la bursă cu diferite cursuri una și aceeaș valoare stabilind

un preț mediu, ce a atins cursurile cele mai rădicate și cele mai scăzute.

Modicitate (fr. modicité; ital. modicità; ger. Mässigkeit, Billigkeit; engl. moderate, cheap), preț potrivit (ieftin).

Manifest (fr. manifeste, ital. manifesto di carico, ger. Verzeichnis der Schiffsladung, engl. manifest), de încărcare este o declarație scrisă dată de căpitanul vaporului, în care se specifică marfa, ce se află încărcată în un vapor.

Morator (lat. moratorium; fr. lettre de répit, délai; ital. dilazione, moratoria; ger. Moratorium; engl. respite), termin pentru amânarea plăților spre a înlătură falimentul.

N.

Negociabil (fr. négociable, ger. verkäuflich, engl. saleable), ce se poate vinde.

Negociare (fr. négocier, vendre; ital. vendere; ger. verkaufen, veräussern; engl. negotiating a bill), cumpărarea sau vânzarea diferitelor efecte.

Navlu (fr. fret, nolis; ital. nolo; ger. Ladung, Seefracht; engl. freight), chiria pentru transportul mărfii pe apă, numire întrebuintată în porturile din ocean (în porturile din Marea Mediterană se numește nolo, nolis).

Neto (fr. poids net, ital. peso netto, ger. Nettogewicht, engl. net weight), greutatea curată a mărfii fără ambalaj, câștigul net, prețul net; operațiuni în numerar = operațiuni, ce se fac prin plata imediată a titlurilor cumpărate sau prin primirea sumei (banilor) titlurilor vândute.

Nolegio (fr. charte-partie; ital. contratto di noleggio; germ. Befrachtungscontract, Certepartie; engl. charter-party), contractul de închiriere a unei corăbii sau a unei părți de corabie pentru o destinațiune anumită și pentru un timp determinat.

Notă (lat. nota, fr. note, ital. gei, engl. nota), însămnare, cont.

Noutăți (fr. nouveautés; ital. novità; ger. Neuigkeit, Novitäten; engl. novelties), mărfuri noue cu deosebire la mărfurile de manufactură și de modă.

Notificațiune (fr. notification, ital. notificazione, ger. Notifizierung, engl. notification), înștiințare; notificațiune în caz de protest=înștiințarea ce se face girantului de protestarea poliței pentru neplată.

Novațiune (lat. novatio; fr. novation; ger. Veränderungen in einem Kontrakt, Novation), transformarea unei datorii, care se poate face în trei feluri: 1) Debitorul unei cambii în loc să plătească creditorului cambia la ziua scadenței îi dă un bilet la ordin de aceeași valoare, iar creditorul îi remite polița achitată. 2) Un nou debitor în locul debitorului anterior. 3) Un nou creditor în locul creditorului anterior.

Numerar, bani gata, contant, per cassa (fr. numéraire, en espèces, comptant, argent comptant; ital. numerario, a contanti, effettivi; ger. bares Geld, klingende Münze, Kontanten; engl. cash, cash-payment, ready money), bani; operațiuni în numerar=operațiuni ce se fac prin plătierea imediată a titlurilor cum-părate sau prin primirea su-

mei titlurilor vândute; *netto cassa*=plată în numerar fără scont.

O.

Obligațiune (lat. obligatio; fr. obligation; ital. obbligazione; ger. Schuldschein, Schuldtitel, Verschreibung; engl. bond for a debit), înscris de datorie (scrisurile fonciare rurale și cele urbane, rentele statului și înscrisurile de datorii ale diferitelor societăți comerciale și întreprinderi industriale sunt acte prin cari respectivele societăți sau statul se obligă a plăti acele datorii), îndatorire.

Obligo (ital. obbligo, responsabilità, impegno; fr. obligation, garantie, prejudice; ger. Obligo, Verpflichtung; engl. responsibility), garanție, răspundere.

Ofertă (fr. offre; ital. offerta; ger. Anerbieten, Antrag, Offerte; engl. offer), propunere de servicii sau de mărfuri din partea unei firme unei alte firme.

Operațiune (fr. opération, entreprise; ital. operazione, ger. Geschäftsunternehmung,

Operation; engl. operation, enterprise), afacere comercială.

Opțiune (fr. opțiune, ger. Wahl, ital. opzione, engl. option), alegere; operațiune de bursă, prin care speculatorul plătind o primă obține dreptul de a se declara cumpărător sau vânzător. Această operațiune este numită și primă dublă.

Onorant, cel ce acceptează sau cel ce plătește o poliță în onoarea altuia (numit onorat). *Accept pentru onoare* (fr. acceptation sur parole, ital. accettazione d'onore; ger. Ehrenaccept, engl. accepting for honors). *Plată pentru onoare* (fr. paiement par intervention, ital. pagamento per intervensione, ger. Ehrenzahlung; engl. payment for the sake of honour).

Ordin (fr. ordre; ital. ordinazione, comisiune, ordine; ger. Auftrag, Ordnung, Ordre; engl. order), comandă, însărcinare (trag o poliță asupra lui A. în ordinul lui B.); *bilet la ordin* (fr. billet à ordre; ital. biglietto all'ordine o pagherò; ger. eigener Wechsel; engl. bill to order).

P.

Pacotil (fr. pacotille; ger. Beilast), contract prin care un comerciant dă mărfuri unui căpitan de vapor spre a le vinde în contul său; bagaj iiber, pe care căpitanul vaporului și personalul vaporului pot să-l ia cu dânsi, fără să plătească transportul.

Pagament (ital.), monetele vechi liferate la monetării spre prefacere sau spre a fi topite; argint brut; moneta divizionară.

Partidă de marfă (fr. partie; ital. partita; ger. Partie; engl. lot, parcel, quantity), o anumită cantitate de marfă; partidă mai are înțelesul de cont, ce se află în un registru.

Parchet (fr. parquet), loc la bursă păstrat numai pentru agenții de schimb (culisele sau culoarele = locurile dela bursă, unde se află mijlocitorii clandestini numiți și culisieri).

Pari (valoare egală); *al pari* (fr. au pair; ital. pari, alla pari; ger. Wertgleichheit, pari; engl. at par), termin întrebuițat când valoarea nominală a unui efect sau a

unei monete este egală cu valoarea cursului, adecă cu valoarea reală; *sub pari* (fr. au-dessous du pair, ital. sotto pari, ger. unter pari, engl. below par), când valoarea cursului este mai mică decât valoarea nominală; *peste pari* (fr. au-dessus du pair, ital. sopra pari, ger. über pari, engl. above par), când valoarea de curs este mai mare decât valoarea nominală.

Passport (fr. passe-port; ital. passaporto; ger. Geleitsbrief, Begleitschein, Reisepass; engl. pass, passport), o adeverință de însoțire a unei tremiteri de mărfuri (salvconduct).

Patentă (fr. patente, brevete; ital. patente, brevetto; ger. Patentsteuer, Gewerbesteuer, Patent; engl. patent), dare, ce o plătesc anual comercianții, industriașii și advocații; „brevet de invențiune” = înscris prin care guvernul asigură inventatorului pentr’un număr limitat de ani dreptul de a fabrică numai dânsul lucrul inventat; „marfă patentată” = marfă ocrotită de lege contra imitațiunii și pe care se însamnă expre-

siunea „patentat” sau „brevetat”.

Passiv (fr. passif; ital. passivo; germ. Passivbestand, Passiva; engl. liabilities), datoriiile unui comerciant.

Plasament (fr. placement), întrebuințarea fondurilor (capitalurilor).

Patron (fr. patron; ger. Prinzipal, Meister, Schiffspatron; engl. master, kockswain), proprietarul unui vas, stăpânul unei case de comerț.

Per (lat. per), pentru (când e vorba de scadența unei polițe sau de ziua creditării ori debitării unei valori).

Poliță de asigurare (fr. police d’assurance, ital. polizza d’assicurazione, ger. Versicherungspolice), contract de asigurare.

Poliță (fr. lettre de change, traite; ital. lettera di cambio, cambiale; ger. Wechsel, Tratte; engl. bill of exchange, draft), efect de comerț.

Plasez (fr. placer), depun (am plasat la o casă de bancă o sumă de bani), vând (am plasat mărfurile trimise în consemnațiune).

Pond bun (fr. don, bon poids; ger. Gutgewicht, engl.

draft), o despăgubire pentru pierderea din greutate, ce au vânzătorii în detal; bonificație de greutate obicinuită în comerțul mare deși nu peste tot și la toate speciile de mărfuri, care se acordă pe lângă tara și care se calculează de cele mai multe ori în procente ($\frac{1}{2}$ —1%).

Pond de calitate, greutatea hectolitrică la mărfurile, ce se vând cu măsuri de capacitate d. e. un hectolitr de grâu poate să aibă diferite greutăți (de 76, de 78, de 80 de kgr.).

Ponton sau debarcader (fr. ponton, débarcadère; ital. sbarcatoyo; germ. Ausladeplatz; engl. landing-place), pod plutitor pentru îmbarcare și debarcare la vasele, ce nu pot trage la țarm.

Placat sau placard, reclamă comercială afișată.

Portofoliu (fr. portefeuille), toate polițele de încasat ale unui comerciant și cari se păstrează în un portofoliu de piele.

Prejudiț (fr. préjudice, dommage, responsabilité, sans détriment; ital. pregiudizio, danno, perdita, svantaggio, sfavore; ger. Nachteil, Ver-

bindlichkeit, Obligo, Präjudiz, Schaden; engl. prejudice, compromising), răspundere, pagubă.

Purtător (fr. porteur, détenteur, possesseur; ital. proprietario, detentore, possessore, portatore; ger. Inhaber, Besitzer; engl. holder), proprietarul unei polițe sau al unui efect.

Preț curent (fr. prix courant; ital. prezzo corrente, lista di prezzi, listino; ger. Tagespreis, Preiscourant, Preisliste; engl. price-current), listă amănunțită de prețurile mărfurilor.

Pretenziune (fr. créance; ital. credito, pretensione; ger. Forderung, Austand, auste-hende Schuld; engl. claim), ceea ce are de încasat un comerciant, creanțe.

Prima vista (fr. vue, à vue, à 3 jours de vue; ital. vista, a vista, prima vista, a 3 giorni vista = 3 zile dela vedere; ger. auf. Sicht, 3 Tage nach Sicht; engl. on demand), la vedere (polițe a căror scadență este la vedere).

Primă (fr. prime d'assurance; ital. premio o tassa d'assicurazione; ger. Versicherungsprämie; engl. pre-

miu of insurance or assurance), plată la asigurări (premiu), primă de export (o încurajare de atât la % dată de stat unor fabricanți spre a încuraja exportul unor produse industriale d. e. primă de export pentru spirt, pentru zahăr, etc.); primă se mai întrebuințază spre a arăta, că cursul unui titlu este mai mare decât valoarea nominală (d. e. cutare valoare face primă); în afaceri de bursă sub primă se înțelege prețul unei vânzări cu opțiune, care se plătește aceleia, care își păstrează dreptul de a încheia sau nu în un anumit termen o vânzare stabilită mai de înainte condițional. Prima este de trei feluri: 1. Primă de urcare, când cumpărătorul obține dreptul de a primi sau nu mărfurile, ce i s'au vândut, în schimbul plătirii unei prime. 2. Primă de scădere, când vânzătorul plătind o primă obține dreptul de a predă sau nu mărfurile vândute. 3. Prima dublă (opțiune), când atât cumpărătorul cât și vânzătorul își rezervă dreptul de a primi sau a nu primi mărfurile, de

a predă sau a nu predă mărfurile.

Prima (premiu), parte de câștig.

Prima (întâia), polița primă, spre deosebire de a doua (secunda) și a treia (terța).

Primaj (fr. primage, de chapeau; ital. di primaggio, di cappa; ger. Primage, Primgeld; engl. primage; oland. Kaplaken), un adaus la navlu exprimat de cele mai multe ori în procente (5%), din care o anumită parte este dată căpitanului vaporului de cătră armator. În timpurile vechi această taxă se dedea întregă căpitanului vaporului, ca să-și poată cumpăra stofă (Laken) pentru un surtuc călduroasă (Kappe). Această taxă astăzi numai rareori este amintită deosebit, în cont, fiindcă armatorul pune în socoteală în suma transportului această taxă calculată după procente la suma frahtului.

Pro și contra (fr. pour et contre, mutuellement; ital. pro e contra; ger. für und wider, pro et contra; engl. pro et contra), reciproc, egal (când este vorba de procent în afaceri de conturi curente).

Procură (fr. *procuration*, mandat; ital. *procura*, mandato; ger. *Vollmacht*; engl. power, full power or authority, power of attorney), împuternicire.

Probă (fr. *échantillon*; ital. *campione*; ger. *Probe*, *Muster*; engl. *sample*, *patern*), mustură de marfă.

Procurator sau *procurist* (lat. *procurator*; fr. *mandataire*; ital. *mandatario*; ger. *Bevollmächtigter*; engl. *authorised agent*, *mandatoy*), persoana împuternicită în scris, ca să ne reprezinte.

Prolongațiune sau *prelungire* (fr. *prolongation*; ital. *prolungazione*, *proroga*; ger. *Verlängerung*, *Prolongation*; engl. *prolongation*), amânarea termenului de plată la polițe; afaceri de prolungațiune la bursă (afaceri de report și de deport).

Prompt (lat. *prompte*; fr. *prompt*, *promptement*; ital. *prontamente*; ger. *schnell*, *schleunig*, *prompt*; engl. *promptly*, *quickly*), îndată, la moment.

Protest (fr. *protêt*, ital. *protesto*, ger. engl. *Protest*), actul ce se face de portărel, când nu se acceptază sau

când nu se plătește o poliță.

Proviziune (fr. *commission*, *provision*; ital. *commissione*, *provigione*; ger. *Provision*; engl. *commission*), retribuțiunea ce se dă agenților, comisionarilor, expeditorilor și bancherilor pentru vânzările, cumpărările sau pentru alte operațiuni comerciale făcute în contul unui comitent; valori pe cari trasul le primește pentru a plăti trata sau polița trasă asupra lui.

Puntare, marcarea obiectelor de aur și de argint spre a arăta finețta lor.

Q.

Quarter (fr. *Quart*, ital. *quartajo*, ger. engl. *Quarter*), măsură de capacitate pentru cereale = 2908 hectolitri.

R.

Rabat (fr. *rabais*, *rabat*, *réduction*, *diminution*; ital. *ribasso*; ger. *Nachlass*, *Abzug*, *Rabatt*; engl. *deduction*), reducere, de preț ce se face la mărfuri.

Rădic tillurile, primesc titlurile cumpărate la termen

Rădic o primă, transform

în ziua răspunderii primelor cumpărarea de risc limitat într'o cumpărare fermă.

Raport de târg (fr. avis sur marché, revue hebdomadaire; ital. bollettino, rapporto sul mercato; ger. Marktbericht; engl. report of the market), informațiuni despre prețurile mărfurilor din deosebite piețe.

Răspundere (fr. responsabilité, ital. responsabilità, ger. Verantwortlichkeit; engl. responsibility), garanție (la darea de informațiuni asupra solvabilității unei firme); răspunderea primelor (în afaceri de bursă) = declarațiune, prin care plătitorul primei face cunoscut la termin, dacă încheie sau reziliază vânzarea hotărîtă mai înainte.

Reescontare, a doua scontare a unor polițe cu un procent mai mic.

Recto, partea din față a unei monete, a unei polițe, etc.

Refacție (fr. réfaction, dédommagement, bonification, compensation; ital. bonificazione, bonificamento, compenso; ger. Vergütung; engl. compensation), sinonim cu

rabatul, când e vorba de greutatea sau tara mărfurilor; reducere la transportul mărfurilor, când se transportă în cantități mari; bonificație (din greutatea mărfurilor) pentru părți de marfă strâcată sau care nu se poate întrebuița (această bonificație se mai numește în englezește „fusti” și „besemchon”), rebonificare, ce o face vânzătorul cumpărătorului pentru avariile suferite de marfă în timpul călătoriei sau când marfa nu este conformă mustrei, după care s'a comandat.

Referențe (fr. référence; ital. rifirenza; ger. Referenz, Verweisung, Empfehlung; engl. reference, rebuke), firme la cari ne raportăm, când e vorba să se dea informațiuni despre noi.

Relațiuni (fr. relation; ital. relazione; ger. Verbindung, Beziehung; engl. connection), legături de afaceri.

Regres (fr. recours; ital. regresso, diritto di rivalsa, ricorso; ger. Rückanspruch, Regress; engl. recourse, regress), întoarcere. Proprietarul unei polițe protestate pentru neplată are dreptul

să încaseze suma poliței dela anteriorii săi pe calea regresului (a întoarcerii).

Realiză (fr. réaliser; ital. realizzare; ger. realisieren, verwirklichen; engl. realise), termin de bursă spre a arăta o vânzare în numerar sau pe termin făcută cu un curs superior prețului cumpărării și care da un folos. Realizază asemenea acela, care în vederea unei scăderi vinde la termin și răscumpără cu un preț inferior celui vândut.

Remit (fr. je vous remets, ital. vi rimetto, ger. ich remittiere, engl. i remit), trimite (bani sau hârtii de valoare, polițe girate).

Remitent (fr. remetteur d'une lettre de change; ital. remittente prenditore della cambiale; ger. Remittent; engl. remitter), cel ce are în mână polița și o poate încasa în folosul său.

Repartiție (fr. répartition, distribution, partage; ital. spartizione; ger. Verteilung; engl. distribution), împărțire de titluri în urma unei emisiuni pentru a arăta numărul titlurilor atribuite fiecărui subscriitor; acest cuvânt se întrebuințază de asemenea

spre a anunța creditorilor unui falit, că vor avea să primească unul sau mai multe dividende.

Repriză, avântul din nou al cursurilor și al prețurilor.

Remisă sau *rimesă* (fr. remise; ital. rimessa; ger. Ein-sendung von Geld und Geldeswert, Rimesse; engl. remittance), poliță ce se trimite drept plată.

Remiză, plata ce se dă încasatorilor și remizierilor (ajutoarele curtierilor și agenților de schimb) și care se socotește cu atâta la $\frac{0}{100}$.

Report (fr. report, ital. riporto), sumă reportată sau transmisă pe o altă pagină; se mai numește *report* o operațiune de bursă, care constă în o cumpărare în numerar însoțită de o vânzare pe termin; deosebirea de curs dintre efectele cumpărate contant și cele cumpărate pe termin. Capitalistul, care face operațiunea de report la bursă, se substituie ca cumpărător rădicând titlurile și menținând pozițiunea sa pentru lichidațiunea viitoare. Prin urmare el devine cumpărător în numerar și vânzător pentru o epocă mai înde-

părtată. Deosebirea ce există între prețul de cumpărare și prețul de vânzare constituie beneficiul numit report. Reportul este scump, când e belșug de titluri la lichidațiune, și ieftin, când sunt bani mai mulți decât titluri. Operațiunea de report este contrară celei de deport, plătindu-se un report celui ce împrumută banii și un deport aceluia ce împrumută titluri.

Răspunderea primelor, termen de bursă (a rădică sau a abandonă o primă). Răspunderea primelor se face la fiecare 15 și la sfârșitul lunii la ora 1½. Când însă scadențele acestor zile sunt în sârbători, atunci se face în ajun. În acest moment cumpărătorii de prime trebuie să declare, dacă rădică sau abandonează (părăsesc) primele lor. Aceasta este cea dintâiu operațiune a lichidațiunii. A rădică o primă este a declara vânzătorului său, că menține contractarea, adică că devine cumpărător ferm fără condițiune. A abandonă o primă este a preveni pe vânzătorul său, că anulează târgul făcut cu dânsul cu con-

dițiune de a-i plăti totalul primei. Totalul unei prime :

Dont 1 leu asupra 2500 de lei rentă 5% reprezintă suma de 500 de lei.

Dont 0 lei 50 de bani este de 250 de lei și dont 0 25 de bani este 125 de lei.

Totalul unei prime :

Dont 5 lei asupra 25 de valori de credit sau industriale reprezintă 125 de lei.

Dont 10 lei este suma îndoită de 125 de lei, adică 250, etc.

Repertoar (fr. répertoire), registru ținut în ordine alfabetică spre a ușura căutarea conturilor în cartea mare; index, ce se află la sfârșitul copierului de scrisori (sau la sfârșitul registrelor de scrisori), în care se arată la ce pagină sunt copiate scrisorile adresate fiecărui client.

Ritrată sau *contra-cambie*, (fr. retraite; ital. ritratta; ger. Rückwechsel, Ritratte; engl. redraft), o trată nouă, prin care purtătorul unei polițe neplătită se rambursază asupra trăgătorului sau asupra unuia dintre îndosatorii poliței protestate pentru cheltuelile sale și pentru noua poliță, ce a plătit-o.

Remizieri, un fel de curtieri neautorizați, dar tolerați. Acești intermediari primesc ordine dela diferiți speculanți, pe cari le transmit agenților de schimb pentru a le execută. Remizierul beneficiază de o parte din curtaj, fiind de asemenea responsabil de acea parte, în caz când unul sau mai mulți clienți nu plătesc agenților diferențele de curs.

Rentă (fr. rente, ital. rendita, ger. Rente, engl. annuities), venit fix dela un împrumut consolidat al statului. Datorie consolidată = datorie care are ca garanție domeniile statului sau venituri spre deosebire de datoria flotantă, reprezentată prin bonurile de tezaur, (ital. buoni del tesoro).

Returnez (fr. retourner, ger. zurückschicken). înapoiez.

Ristornare (ital. storno, ristorno), anularea în totul sau numai în parte a unui contract de asigurare, care însămnează restituirea premiului întreg sau a unei părți din el asiguratului. Ristornarea se face cu deosebire la asigurările maritime. In

astfel de cazuri asiguratorul primește dela asigurat o proviziune de ristornare. Stornare = a face un contra articol (când din greșală s'a trecut o sumă la credit în loc să se treacă la debit, atunci se face un contra articol, trecându-se acea sumă la debit).

Risc sau *rizic* (fr. risque; ital. rischio, pericolo; ger. Gefahr, Risiko; engl. risk), pericol.

Rută (fr. route, ital. via, ger. Weg, engl. route), drum.

Rulare (fr. rouler, roulage), a fi în circulație, a trece din mână în mână. (capitalul rulant al unei întreprinderi industriale = capitalul de exploatare)

S.

Samsar sau *curtier* (fr. courtier, entremetteur, agent de change; ital. sensale, mezzano; ger. Makler; engl. broker), misit, mijlocitor de mărfuri, de asigurări, de închirieri de vapoare, de negocieri de cambii și efecte în orășele, unde nu se află agenți de schimb.

Stalii (ital. stallie), sunt

zilele acordate după contract închirieritorului corăbiei pentru a încărca și a descărca marfa sau pentru una singură din aceste două operațiuni. *Contrastallii* (ital. *contrastallie*) este indemnzația datorită armatorului, în caz de întârziere de a elibera corabia.

Solidar (fr. *solidaire*, *solidairement*; ital. *solidariamente*; ger. *solidarisch*; engl. *responsible*), garanție solidară la societățile colective.

Scadența sau *soroc* (ital. *scadenza*, fr. *échéance*, ger. *Verfallzeit*, engl. *maturity*), timpul de plată la o poliță.

Schimb (fr. *change*; ital. *cambio*; ger. *Tausch*, *Wechselgeschäfl*; engl. *exchange*), cel mai răspândit înțeles al acestui cuvânt se aplică la operațiunile, ce se fac la schimbarea monetelor diferitelor state și la vânzările și cumpărările de aur și argint.

Scont (fr. *escompte*; ital. *sconto*; ger. *Abzug*, *Disconto*, *Sconto*; engl. *discount*), vânzarea polițelor neajunse la scadență. Cumpărătorul scade din suma poliței procentele convenite până la ziua scadenței. În afaceri de bursă prin scont să înțălăge dreptul,

ce-l are un cumpărător de a cere dela vânzătorul său predarea imediată a titlurilor, cari erau să se dea la lichidațiune. În urma acestei cereri vânzătorul descoperit se vede nevoit a cumpără în numerar valorile, ce s'a obligat a le predă anticipat. Cumpărătorul exercitează acest drept fie că se îndoește de solvabilitatea vânzătorului său, care din cauza mării urcări se găsește în mare pagubă, fie că voește a provoca o urcare, forțând pe vânzător a cumpără mai înainte de a fi vrut el.

Scont de cassă, scăzământ din prețul mărfurilor, ce se face celor ce cumpără mărfuri cu bani gata.

Secunda (lat. *secunda*, fr. *seconde de change*, ger. *Secundawechsel*), al doilea exemplar al unei polițe; calitatea a doua a unei mărfi.

Sensal, curtier, mijlocitor de schimb, *samsar*.

Sensarie (fr. *courtage*, ital. *sensaria*, ger. *Maklerlohn*, engl. *brokerage*), proviziunea ce se dă sensalului.

Serie (fr. ger. engl. *serie*), un șir de numere curente la la efecte de stat.

Seroni (span. surones, ital. surroni, fr. serons, ger. Seronen, engl. serons), baluri învălite în rogojini sau în piei uscate de vite. În America de sud și în India vestică tutunul, indigo, cochecille, etc. se împachetează în seroni. Untul de lemn în Grecia se pune în burdufi.

Sezon (fr. saison; ital. stagione; Jahreszeit, Saison, günstige Zeit; engl. season), timp când se vând unele mărfuri.

Silos (ital. sylos), magazine de grâne, prevăzute cu aparate speciale, unde se depun cereale spre conservare, eliberându-se recipise și varante.

Sindicat sau *consorț* (fr. syndicat, ital. sindacato, lat. consortium), asociațiune în participație pentru o operațiune determinată (statul, județele, orașele fac împrumuturi prin intermediarul consorțiilor de bancheri), unire de speculanți, cari au de scop a plasa o valoare.

Sindic (fr. syndic), președintele unui sindicat, sindicul bursei, judecător sindic (în cazuri de falimente).

Societate sau *asociație* (fr. société, association; ital. società; ger. Handelsgesell-

schaft; engl. trading company), o unire de două sau mai multe persoane cu scop de a întreprinde o afacere (societate anonimă, societate în comandită, societate în nume colectiv, societate cooperativă).

Sold (fr. solde; ital. soldo; ger. Saldo, Rest, Ausgleich, Betrag; engl. balance), diferența dintre credit și debit pentru un timp anumit în o afacere oarecare (în afaceri de cont curent putem avea sold creditor sau sold debitor).

Solvabil (fr. solvable, ital. solvente, ger. Zahlungsfähig, engl. solvent), bun de plată.

Sovereign, monetă de aur în valoare de 11livră (pfund) = 20 șilingi à 12 pence).

Suș (fr. souche), cotor, matcă (la chitanțe, la cecuri, etc).

Speculatori sau *speculanți* (fr. speculateurs, ital. speculatori, ger. Speculanten, engl. speculators), cei ce întreprind operațiuni în mare cu scop de a câștiga foarte mult.

Speculațiune (fr. speculation, ital. speculazione, ger. Speculation, engl. speculation), operațiune în afaceri de bursă în vederea mișcărilor de urcare sau de scădere a cursurilor.

Surogat (fr. surrogat, succédané; ital. surrogato; ger. Surrogat; engl. surrogate), acea marfă care înlocuește pe alta, care se asemănă cu ea, dar care este cu mult mai scumpă de cât dânsa.

Stelaj (ger. Stellgeschäft, Stelagegeschäft, Schluss auf Geben und Nehmen), termin de bursă, sub care se înțelege acea afacere condiționată pe termen, prin care unul dintre contractanți își păstrează dreptul de a cumpăra la terminul fixat dela celalalt valorile vândute cu un anumit curs mai urcat decât cursul zilei sau a i le furniză cu un curs anumit mai scăzut decât cursul zilei. Afacerile de stelaj sunt o variațiune a afacerilor de primă.

Ștoc (engl. stock) rezervă (ștocul unei bănci de emisiune, ștoc de mărfuri); cantitate de o marfă ce există în magazin sau în o piață. La bursa din Londra se numește ștoc, ceea ce se numește în Franța „fonduri consolidate”.

T.

Talon (fr. talon; ital.

carta d'assegno, tagliando; ger. Talon; engl. interest-coupon belonging to bonds etc.), aviz alăturat la cupoanele unui efect, în baza căruia se dă o nouă coală de cupoane.

Tantiemă (fr. tantième, ital. quota, ger. Tantieme, engl. percentage), participarea unei persoane la o întreprindere economică, astfel că pe lângă un salariu fix mai primește o mică parte din câștigul curat. Adeseori primesc tantieme membrii din consiliile de administrație, funcționarii, comisii, din când în când chiar și lucrătorii obicinuiți.

Tara sau *dara* * (fr. tare, tara, ital. ger. Tara, engl. tare) = greutatea ambalajului unei mărfi; *tara* reală sau netă = tara exactă, tara convențională = tara stabilită prin uz și calculată atâta la %, *tara* legală = tara stabilită în tarifele vamale; *supra* sau *extra tara* = când marfa are un învâliș neobiciuit (d. e. orezul în tone la Hamburg).

Târgu liber, locul unde se

*) *Notă.* De aci zicătoarea românească: „E mai mare daraua decât ocaua”.

vând valorile, ce nu sunt admise la cota oficială.

Tarif (fr. tarif, taxe; ital. tariffa, tassa; ger. Tarif; engl. tarif), taxe pentru expedierea mărfurilor cu calea ferată sau cu vapoarele. Statele stabilesc tarife de transport scăzute pentru a favoriza exportul în alte țări.

Tarif vamal general este acela, ce servește de fundament regimului vamal al unei țări. Acest tarif poate fi modificat prin tarife convenționale fixate în înțelegere cu alte state, cu cari se încheie tractate de comerț.

Termin (lat. terminus; fr. terme; ital. termine; ger. Zeitpunkt, Endpunkt, Frist, Termin; engl. term), vânzarea sau cumpărarea de valori pentru o epocă fixată, care de obicei este la 15 sau la sfârșitul lunii.

Tendință (fr. tendance; ital. tendenza; ger. Neugung, Tendenz; engl. tendency), mișcarea în spre suirea sau scăderea prețurilor (cursurilor).

Titlu (lat. titulus; fr. titre, fonds, effets; ital. titolo, titoli, effetto; ger. Titel, Statspapiere, Effect, Effecten;

engl. title, prima-facie, evidence, bill, funds, stocks), cantitatea de metal fin conținută în o monedă (d. e. 900/1000=900 de părți de aur sau argint curat și 100 de aramă); nume generic ce se dă obligațiunilor de stat, rentelor, bonurilor de tezaur, acțiunilor diferitelor întreprinderi comerciale, industriale, etc. Titlul arată numele societății, care l-a emis, capitalul social al acestei societăți, valoarea nominală a fiecărui titlu, tabloul amortizării. El poartă semnatura administratorilor sau garanților, sigilul orașelor pentru împrumuturile orașelor, sigilul statului pentru rente. Titlul poate de fi mai multe feluri:

1. Titlu la purtător, care poate trece din mână în mână, ca și biletele de bancă. El are cupoane.

2. Titlu nominativ, care poartă numele proprietarului său și care n'are nici un cupon. Pentru a încasa veniturile trebuie să fie prezentat la ghișetul administrațiunii, ce l-a emis. Vânzarea lui se face prin mijlocirea unui agent de schimb, care stabilește transferarea.

3. Titlu mixt, care ține mijloc între titlul la purtător și titlul nominativ. Ca și cel din urmă este supus la formalitățile transferării pentru a se negocia. Are cupoane ca și titlul la purtător și cuprinde numele proprietarului său, ca și titlul nominativ.

Tip (lat. *typus*, fr. *type*, ital. *tipo*), unitate de calitate după care se face o vânzare. La bursa din Havre tipul pentru cafea este cafeaua *good average Santos* (calitate bună mijlocie de cafea *Santos*), un model de tip este deșus la camera de comerț și altul la camera sindicală a curțierilor jurați.

Trafic (fr. *trafic*, ital. *traffico*, ger. *Verkehr*, engl. *traffic*), comerț, vânzare de mărfuri, circulație, transporturi de multe mărfuri pe o anumită cale.

Trăgător (fr. *tireur*; ital. *traente*; ger. *Aussteller*, *Trassant*; engl. *drawer*), cel ce trage sau emite o poliță asupra altei persoane numită tras.

Transfer (fr. *transfert*; ger. *Übertragung*, *Cession*; engl. *transfer*), act prin care se declară trecerea la o altă

persoană a unei rente de stat, a unei mărfi din antrepozit. etc.

Transferare, formalitatea îndeplinită de un agent de schimb pentru vânzarea unui titlu nominativ sau a unui titlu mixt. Actul transferării stipulează, că proprietarul titlului cedează toate drepturile sale aceluia, care doarește a cumpără titlul. Acest act se semnează de cedent, iar semnatura sa se legalizază. Cesionarul sau cumpărătorul semnează o acceptațiune a transferării, care semnătură se certifică de agentul de schimb însărcinat cu această operațiune.

Transferarea unui titlu nu se poate face decât atunci, când toate vărsămintele scăzute au fost făcute.

Tranzacțiune (fr. *transaction*; ger. *Verkauf*, *Geschäft*, *Umsatz*), afacere, vânzare.

Tranzit (fr. *transit*; ital. *transito*; ger. *Durchgang*, *Durchfuhr*; engl. *transit*), transportul mărfurilor nevămuite prin o țară (care nu este nici cea de origine nici cea de destinație) cu scop de a ajunge în alta, pentru care sunt destinate.

Transbordare (fr. transbordement, ital. transbordo, ger. Umladung, engl. reloading), descărcarea mărfurilor dintr'un tren în altul, din tren în vapor și viceversa; de asemenea și trecerea persoanelor.

Tras (fr. tire; ital. trassato, trattario; ger. Bezogene, Trassat; engl. drawee), persoana asupra căreia s'a tras polița și care este obligată a accepta și a plăti suma arătată în poliță.

Tonaj (fr. tonnage; ital. tonnello; ger. Tonnengehalt; engl. tonnage, burden of a vessel), capacitatea unui vapor, când este calculată în tone.

Trată (fr. traite; ital. tratta; ger. Tratte, Abgabe; engl. draft), poliță trasă de o altă persoană asupra noastră.

Triaș (fr. triage) marfă din care s'a ales, ce a fost bun.

Toleranță (fr. tolerance) îngăduială; toleranța la monete însemnă cvantumul de greutate și de fineță în plus sau în minus, ce se permite să aibă o monetă peste cel stabilit, aceasta din cauza că este greu să se bată mo-

nete de acelaș fel, cari să aibă exact aceeaș fineță de metal curat (aur sau argint) și aceeaș greutate; cantitatea de pulbere sau de corpuri străine pe care vânzătorul o poate predă la o marfă fără ca cumpărătorul să poată reclama (d. e. la Havre se acordă o toleranță de corpuri străine de 2 kgr. la sacul de 50 de kgr. de cafea; dacă pierderea întrece toleranța acordată, cumpărătorul poate reclama o refacție pentru excedent).

U.

Ultimo (lat. ultimus, fr. fin du mois ital. ultimo del mese, ger. Ultimo, engl. the last day of the month), sfârșitul lunei.

Uzante (fr. usances, usage; ital. uso; ger. Gebrauch, Anwendung, Gewonheit, Brauch, Usage; engl. custom), felurile obiceiuri comerciale. Diferite piețe și deosebite țări au uzanțe felurite în privința vânzării, cumpărării, termenelor de plată, etc.

Uz (lat. usus; fr. usance; ital. uso, usanza; ger. Uso; engl. usance), obicei (uzul

este o scadență la 30 de zile).

V.

Valoare sau *valută* (fr. valeur, ital. valore, ger. Wert, engl. value), bani (valoarea contant = valoarea mărfii plătită în bani numerar; valoarea pe termen = valoarea mărfii plătită la un termen fixat, iar nu la predare; valoarea la 1 April = de plată la 1 April; valoarea dato însumă, că o sumă se va trece în cont cu data scrisorii respective; valoarea în cont = costul mărfii în socoteală), valoarea reală (la monete de aur, de argint și de argintă), valoare fictivă (la bani de hârtie), valoare nominală, reală sau de curs (la efecte).

Valvațiune (prețul de taxare), o valoare de plată, care în urma unei legi pune o monedă în concordanță cu o altă sortă de monedă internă (d. e. în Austria 1 florin de argint este egal cu 2 coroane; dacă valoarea nominală a unei monete este căzută, atunci se zice, că este devalvațiune; dacă se

scade din puterea ei legală de plătire, atunci se zice de monetizare).

Vânzare (lat. venditio, fr. vente; ital. vendita; ger. Verkauf, engl. sale), transmiterea proprietății unui lucru (marfă, efect) dela o persoană la altă persoană în schimbul plății valorii sale. Vânzarea de mărfuri poate să fie de mai multe feluri:

1. Vânzarea la dispoziție (promptă), când mărfurile sunt la dispoziția cumpărătorului, astfel că el le poate lua, când vrea.

2. Vânzarea cu termen de predare, când se prevede prin contractul de vânzare, că mărfurile vor fi predate mai târziu.

3. Vânzarea treptat cu descărcarea, când cumpărătorul nu poate pretinde predarea mărfii decât treptat cu descărcarea.

4. Vânzarea condiționată de sosirea mărfii, când vânzătorul se obligă a predă marfa numai cu condiție, dacă vaporul va sosi la destinație; în caz dacă vaporul va suferi nafragiul, atunci vânzarea este anulată. În astfel

de cazuri vânzătorul asigură marfa.

5. Vânzare la epoci determinate, când se stabilește, că marfa are să fie predată la anumite termene hotărîte de mai înainte.

6. Vânzare contant sau per cassa, când mărfurile cumpărate se plătesc imediat după sosire sau după un termen scurt. Vânzare contra documente, când mărfurile se plătesc la sosirea conesamentului și a poliței de asigurare.

7. Vânzare pe termen (pe credit), când plata se face mai târziu, la un termen hotărît mai înainte. Vânzarea în cont curent, când cumpărătorul este debitat în cont.

8. Vânzare fermă, termen de bursă, prin care se arată, că vânzătorul va trebui să predea la epoca hotărîtă marfa vândută.

9. Vânzare cu primă, termen de bursă, prin care se arată, că vânzătorul își păstrează dreptul de a rezilia contractul de vânzare la terminul de lichidațiune, plătind o primă cumpărătorului, dacă nu-i convine să predea marfa vândută.

10. Vânzare franco domi-

ciliu, când în prețul de vânzare se cuprind toate cheltuelile de transport până la locuința cumpărătorului, în cazul acesta riscul este în sarcina vânzătorului.

11. Vânzare franco vagon anumită gară, când în prețul de vânzare se cuprind toate cheltuelile până ce marfa este încărcată în vagon.

12. Vânzare franco anumită gară, când în prețul de vânzare se cuprinde și transportul până la respectiva gară. Descărcatul și transportul la magazie privesc pe cumpărător, astfel că din acest moment toate riscurile sunt în sarcina cumpărătorului.

13. Vânzare franco bord cutare port, când în prețul de vânzare se cuprind toate cheltuelile. Descărcatul și camionajul sunt în sarcina cumpărătorului. Din acest moment toate riscurile privesc pe cumpărător.

14. Vânzare franco anumit port, când în prețul de vânzare se cuprinde transportul până la portul respectiv inclusiv descărcatul de pe vapor.

15. Vânzare cif (cost, in-

surance, freight), sau caif (cout, fret et assurance), când în prețul de vânzare se cuprinde asigurarea și transportul.

19. Vânzare, în care nu se cuprinde taxa vamală.

20. Vânzare cu drept de răscumpărare, când vânzătorul își păstrează dreptul de a răscumpăra dela cumpărător la un termen fixat și în condițiuni convenite obiectul vândut.

21. Vânzare condiționată, când cumpărătorul își păstrează dreptul de a înapoia marfa până la un termen hotărât, în caz dacă nu va putea-o vinde.

22. Vânzare franco ambalaj, când în prețul de vânzare al mărfii, se cuprinde și ambalajul.

23. Vânzare exclusiv ambalajul, când în prețul de vânzare nu se cuprinde ambalajul.

24. Vânzarea văzut și plăcut, când cumpărătorul a văzut de mai înainte marfa și a declarat, că-i convine.

25. Vânzarea conformă probei (mustrei), când marfa vândută trebuie să fie întocmai cu mustra, ce s'a trimis mai

înainte cumpărătorului de către vânzător.

26. Vânzare conformă cutărui tip, când marfa vândută la bursă trebuie să fie în ce privește calitatea întocmai cu tipul cerut.

27. Vânzare în bloc, când mărfurile se vând în total, fără a fi măsurate sau cântărite.

28. Vânzarea mărfurilor după greutate, când mărfurile se vând cu kilogramul.

29. Vânzarea mărfurilor după măsură, când mărfurile se vând cu metrul pătrat sau cu metrul cub, ori cu măsuri de capacitați.

30. Vânzare cu bucata, când mărfurile se vând separat cu bucata.

31. Vânzare cu duzina, când mărfurile se vând cu duzina.

32. Vânzări publice (auțiuni, mezaturi), când mărfurile se vând la licitație.

Vărsare, vărsământ (fi. verser, versement; ital. versamento; ger. Einzahlung, Einlage; engl. instalment), plățirea unei sume.

Via (lat. ital. via; fi. voie; ger. über; engl. via), calea pe unde se trimite o

marfă (d. e. via Burdujeni =marfa să se tremită prin Burdujeni).

Varant (engl. warrant), un document la ordin eliberat de administrația docurilor, prin care se constată, că s'a depus în docuri o anumită cantitate de mărfuri. Pe baza acestui document se pot împrumută bani dela bănci. Acest document se poate transmite prin gir ca și cenesamentul.

Vinculare (dela lat. vinculum = piedecă, legătură), tremiterea mărfurilor la o persoană intermediară (expeditor) cu ordinul de a le predă celui ce le-a comandat numai în schimbul plății valorii facturii.

Verso (fr. dos, revers; ital. tergo, retro; ger. Rückseite, zveite Seite; engl. back, reverse), partea din dos a unei monete, polițe, etc.; *recto*, partea din față.

Viriment, compensare, scontrațiune, clearing (fr. viriment, compensation; ital. scontro, giro; ger. Scontration, Scontro; engl. clearing), socoteală între doi comercianți

prin creditare și debitare în cont curent, când amândoi au cont la aceeaș bancă. Se zice, că întâia bancă, care a introdus serviciul virimentelor ar fi fost „Banco del giro“ din Veneția. Acest exemplu a fost urmat de băncile din Amsterdam și Hamburg, iar cea mai în-sămnată instituție de acest fel este „Clearing-house“ din Londra. La Paris este, „Chambre de compensation“.

Vot (fr. vote), dreptul ce-l are acționarul la adunările generale la un număr de voturi proporțional cu numărul acțiunilor ce le are, fără a putea trece peste un maximum de voturi determinat de statute.

Voiajor (voyageur, ital. viaggiatore, ger. Reisender; engl. traveller), funcționar comercial, care călătorește în interesul casei, pe care o reprezintă.

Vrac (engl. wrack), liber, neîmpachetat, d. e. a vărsă în grămadă în un vagon sau în fundul unui vapor cereale, sare, etc.

Termenii comerciali prescurtați.

A.

a = aroba (măsură spaniolă).

à = cu, pentru (d. e. 3 kgr. à lei 2 = 3 kgr., kgr. cu lei 2).

a. c. (anni curentis, anno corrente) = anul curent.

as/, a/ = asupra.

adr. = adresa.

a. l. tr. = a luni trecute.

a. v. = anul viitor.

a. tr. = anul trecut.

A. = argint, bani (în buletinele franceze de curs = cedere).

Ank. = Anker (măsură de fluiditate).

apl., *appt.* = appoint (alăturare, anexe; se întrebuințază când este vorba de polițe sau de efecte).

a/v. = a vista = la vedere, după vedere.

av. = avans.

avdp. = avoir du poids (măsură engleză de greutate).

av. m., *ord.*, *part.* = avarie mare, ordinară (obicinuită sau mică), particulară.

B.

B. = Bills (în buletinele en-

gleze de curs), Bf. (Brief în buletinele germane de curs = ofertă).

B^{tto}. Btto = brutto, brut.

Bll. = balot.

B. L. Bill of lading = scrisoare de transport.

Bco = Banco-Marcă (marcă de a băncii din Hamburg).

C.

Căp., *cpt.* = căpitan (de vapor).

C/c = centum, sută (d. e. 5/c = 500).

ca = *c^a* = circa (cam, aproximativ).

cmc = centimetri cubici.

c., *c^o* = contra.

C., *c.*, *cent.* — centimes (în Franța), bani.

C., *c.*, *cts*, *c^s*, *c^t* = cent (în Belgia, Olanda și America nordică).

C^o, *Cie.*, *Comp.* = companie (compania).

cess. nōē = cesionaris nomine (în numele cedentului).

cm. c/m = centimetri.

com. = comisionar.

conn. = connossament.

c/m. = conform.

cif. (cost, insurance, frei-

ght) = costul, asigurarea și transportul (însamnă că în prețul mărfii se cuprinde asigurarea și transportul până la locul de destinație), *caf.* presc. franc.

cr. = creditor.

court. ctge = courtage (curtaj)

crt., ct. = curent (d. e. la 25 ct.).

cpt., compt., cont = contant, contra bani gata (în numerar), per cassa.

Ct. Ct. C^{to}_m, C^{te}_s = conto corrente (cont curent).

Cto., C^{to} = conto (cont).

conto à 1/2 = conto meta (cont comun și în parte egală cu un al doilea).

conto à 1/3 = conto terzo (cont în participare cu alți 2).

C^{to}_m, C^{to}_s, C^{to}_n, C^{to}_v, C^{to}_l = conto mio, suo, nostro, vostro, loro (contul meu, său, nostru, vostru, lor).

Ctr. sau *C* = centenar (100 de funzi = 50 kgr.).

Cwt., Cwgt = Hundredweight (centenar englez).

cmq = centimetru cvadrat.

mq = metru cvadrat.

mmq = milimetru cvadrat.

D.

D. D^{bt} = debit.

D. = demande (în buletinele franceze de curs) = cerere.

D. 500.

DL. = decalitr.

Dr. D. = drachmă (monetă grecească).

d. = penny sau pence (monetă engleză).

d. d. = de dato (din ziua de când s'a făcut cutare act).

d^o = dato.

Dec. = decort (scădere pentru cantitatea sau calitatea de marfă, ce lipsește).

d^o, d^{to} = dito sau detto (de asemenea).

dr. = debitor.

div. = diverse.

Doll. = (Piastru) = dollar.

Duc., (⌘) = ducat (monedă austriacă).

Dz. = duzină.

E.

eff. = efectiv (real d. e. plătesc 2000 de lei efectiv în aur, iar nu valoarea lor în argint).

excl. = exclusiv.

extra f. = extra fin.

F.

faq. (engl. fair, average, quality) = calitate bună (fair) mijlocie (average).

f. = fin.

ff. = fin, fin (deosebit de fin).

fl. o. = florini olandezi.

fl. a. = florini austriaci.

f. m. = fin mijociu.

f. ord. = fin ordinar (aceasta însemnă o alegere fină a unei sorte obicinuite).

job. = franco bord (free on bord) = vând o marfă franco bord, adecă cheltuelile sunt plătite până ce vaporul ajunge la portul de destinație.

f^e., *fol.*, *fl.* = folio (foaie, filă din un registru).

fr., *fro.*, *fco* = franco (transportul plătit).

Fr., *Fcs.*, *Fs.*, *Frs* = franc, franci.

G.

g. = gram.

Gr. = Gros (=12 duzini = 144 de bucăți).

G. = Geld (bani; în buletinele germane de curs numerii, ce se află în despărțitura notată cu G sau Geld, însemnă, că o poliță anumită se cere, ca să fie cumpărată cu acest preț); iar *B* = *Bf.* = *Brief* (scrisoare, hârtie; în buletinele germane de curs numerii ce se află în despărțitura notată cu B. sau *Brief* însemnă, că o anumită po-

liță este oferită cu acest preț).

H.

ha = hectar.

hl. = hectolitr.

I.

incl = inclusiv.

K.

Kgr. = kilogram.

Km. = kilometru.

L.

L. = liră sau lire (moneta italiană).

£ = libră, pfund sterling \$

L. S. = loco sigili (în locul sigilului).

M.

M. = marca (monetă germană).

M. = milă.

m. = meu.

m. = metru.

M. = 1000.

mand. nōe = mandataris nomine (în numele împutericitului).

m., */m* = o mie (d. e. $8/m = 8000$).

med. = medio (la mijlocul lunei, adică la 15 ale lunei).

mil. = milion.

Milr. = /, ∞ , #, Milrëis = 1000 Reis (bani portughezi și brazilieni).

mm. = milimetru.

m. p. m. pr. = manu propria (cu mâna proprie, când e vorba de iscălitura cuiva).

N.

N. B. = nota bene (observă bine, adecă).

N. N. = nomen nominandum (numele ce trebuie spus) sau nomen nescio (nu cunosc numele).

N^o, *N^{ro}* = #^o = numero (după număr).

N^{os}, *Nros* = numeros.

Nap. d'or = Napoleon d'or (monedă de aur, ce valorează 20 de franci).

not. = notat.

Nto., *N^{tto}* = netto.

Nto prov. = Netto proveni (câștigul curat).

O.

O = offert (în buletinele franceze de curs).

O/ = ordin (la trate; *O/N.* *N.*, adecă să se plătească acelaia, pe care îl va însări în *N. N.* cu încasarea; cu alte cuvinte se arată remitentul).

ord. = ordinar (comun).

oz. = uncie (ounce = greutate engleză).

tate engleză).

P.

p.a.pr.a. = pro ano (anual).

P^a, *P^{ma}* = *I^a*, *I^{ma}* = Prima (polița întâia, adecă întâiul exemplar al unei polițe trase în mai multe exemplare).

P^a = Qual. = întâia calitate.

pag., *p.* = pagina.

$\%$ *p.ct.p.c.* = procent (pentru sută).

$\%$ *op. m.* = pro mille (pentru mie).

Pf. = Pfenig (ban german).

Pfd. = Pfund.

P. M. = post meridiem (după amiază).

p^o, *p^{to}* = passato (luna trecută).

Pol. = poliță (contract de asigurare).

pp., *p. p.*, *p^a*, *ppa*, *pp^a*, *pr. pro.*, *pr. pa*, *pr. proc.* = per procură (când se dă drep-

tul unui comis să semneze în numele șefului în baza unei împuterniciri scrise, înregistrată la tribunal și adusă la cunoștința corespondenților prin circulare).

P.P. = praemissis praemitendis = înălăturând titlul (se întrebuințază în circularele germane și câteodată și în cele românești în adrese în loc de „Domnule”).

pr. = $\frac{1}{2}$ = *per sau pro* (prin, pentru).

pr. adr. = pe adresa.

pr. cont., *pr. compt.* = per comptant sau contant (contra plății în numerar).

pr. couv. = per couvert (în copertă).

pr. cl. = preț curent.

Pr. = premiu (câștig), preț.

pto, *pt^o* = punto (corespunzător).

Prov. = proviziune.

P.S. = post scriptum (dacă s'a uitat să se scrie ceva în scrisoare sau dacă după sfârșirea scrisorii primim o telegramă sau altă scrisoare, atunci dacă trebuie să mai scriem încă ceva, aceasta o facem la urmă, punând literile P. S.).

P. T. = pleno titulo = în loc de titlu complet (în cir-

culare în loc de „Domnule”).

Q.

Quil. = Quintal (greutate franceză 100 kgr.).

R.

R. = rețu, repondu (primit răspuns).

Rab. *R^{tt}* = Rabat (o scădere din preț în favorul cumpărătorului mărfii).

R^e, *Rim^e*, *Rim.*, *R^a.*, *Rm.* = rimesse sau remesse = remisă (acoperire în polițe, bani sau în alt mod a unei datorii; remisă se mai numește și o poliță, ce ne-a venit în mână prin îndosare sau gir).

resp. = respective.

Rbl. = Rublă (monetă rusească).

S.

s, *sh.* = shilling = șiling (monedă engleză, ce valorează cam 1 leu 25 bani).

Sec., *Sec^a*, *Secda*, *2^a*, *2da*, *II^a* = Secunda (al doilea exemplar al unei polițe).

S. E. et O. = salvo errore

VERIFICAT
2007

et omissione sau sauf erreur
et omission = sub rezerva u-
nei greșeli sau scăpări din
vedere (se întrebuintază la
sfârșitul extraselor de cont cu-
rent și a conturilor simulate).

Succ. = succesori (urmași).

Sem. = semestru (o jumă-
tate de an).

Sens. = sensarie sau cour-
tage (rebonificarea serviciu-
lor unui misit sau sensal).

Sig. = Signum (semn).

spf. = suprafin.

Sp^o, *sp^e*, *sp^{co}*, *spo*, *spco* =
Sporco, Brutto (greutatea
brută).

S. T. = salvo titulo = cu
păstrarea titlului (se pune
în circulare în loc de „Dom-
nule”).

Slg. Sterl. = sterling.

S/S (steamer) = vapor

T.

t. = tonă.

T^a, *T^{ra}*, *Spta* = tara, su-
pratara.

T^{ia}, *T^a*, *3^a*, *III^{ia}* = Terția (al
3-lea exemplar al unei polițe).

T^a, *T^{ra}*, *Tr.* = trată.

T. s. v. p. = tournez s'il
vous plait = b. a. i. (aceste
inițiale se pun de desuptul
unei scrisori, când ea se con-
tinuă pe pagina a doua).

tu = tel quel = tale quale
(așa precum este, adică fără
cheltuelile secundare; cursul
t. q. = cursul, care este la în-
cheerea afacerii).

U.

u. ult^o = ultimo (cea din
urmă zi a luni = 30 sau 31).

V.

v. = vezi.

val. v^a = valuta = valoarea.
v^a = vista d. e. la vedere,
după vedere.

X.

X sau *x. d.* (în buletinele
engleze și din Frankfurt) =
exclusiv dividendele (arată,
că la respectivele efecte di-
videntele nu sunt cuprinse
în curs).

Semne, cari reprezintă cuvintele.

Copiat $\parallel$, $\therefore$, $\cdot$ = sămănă
cristoarea s'a copiat.

$\frac{1}{2}$ = cu, prin (d. e., v'am
tremis $\frac{1}{2}$ trenul).

$\bigcirc$ = aur.

$\cdot$ = argint.

$\bigcirc$ = aramă,

$\pm$ = m. o. w. = mehr oder
weniger (mai mult sau mai
puțin) = plus sau minus.

1087
VERIFICAT

1087

BIBLIOTECA
Cămin
Universitară
București

